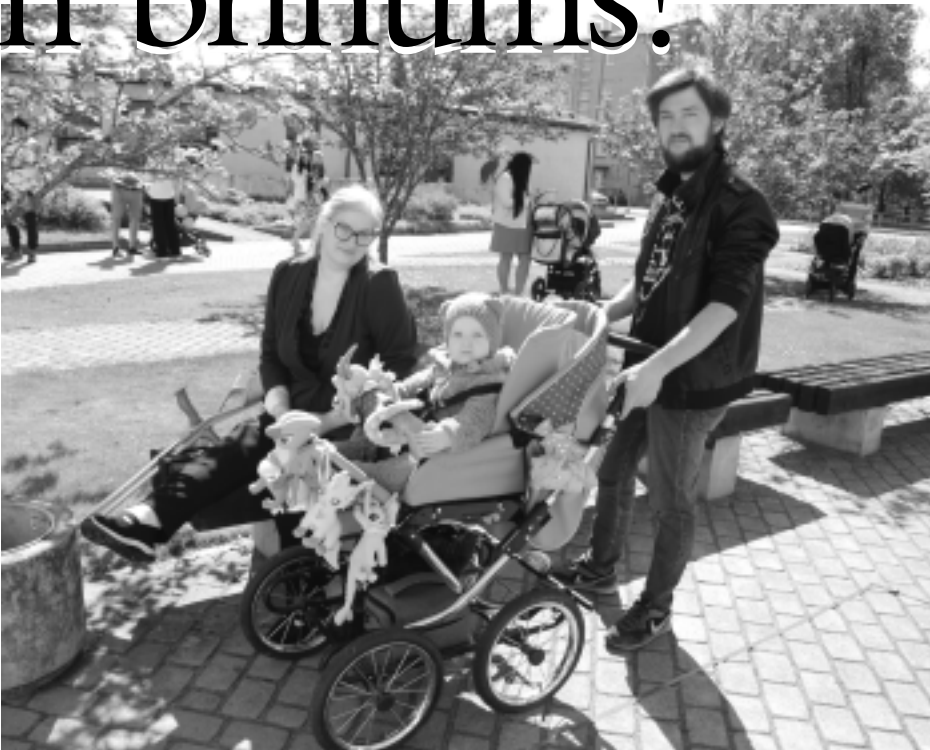

“Mēs katrs esam brīnums!”

Rati pārtop traktorā. Inga Bukovska un Raitis Melnis parūpējās, lai dēliņš Kristers Melnis brauktu īpašos bērnu ratiņos. 10 mēnešus vecā mazuļa vecāki ir pārliecināti, ka bērniem svētki ir ļoti nepieciešami. Viņi novēl visiem būt aktīviem, lai jaunieši izaug, nevis sēžot telefonos, bet radoši darbojoties.

Priecājas par iespēju pabūt kopā. Arta Timofejeva vecāki Anita un Edgars no Kubuliem apstiprināja, ka prieks redzēt, cik mazuļu mūspusē 2025.gadā piedzima. “Lai bērniņi brašī!” viņi vēlēja.

Foto - E.Gabranovs

Parāde. Septiņu mazbērnu vectēvs Jānis Trupovnieks apliecināja, ka katru gadu ar nepacietību gaida Balto zeķīšu svētku parādi: “Esam laimīgi par katra bērniņa nākšanu pasaulē un, protams, par kariešu parādi, kur iekšā sēž nākamie prinči un princeses. Filozofiski runājot, jāsecina, ka ikviens cilvēks ir labu domu radīts. Tētis un mammas ir radījuši šos brīnumus – mēs katrs esam brīnums! Atbildība sākas ar bērna pirmo kliedzienu, un neaizmirsīsim to.”

Edgars Gabranovs

Aizvadītajā sestdienā Balvu Kultūras un atpūtas centra laukums piederēja bērniem. Kā nu ne, ja rīta pusē Balto zeķīšu svētkus svinēja paši mazākie mūspuses mazuļi, tad pēcpusdienā ar koncertu “Ligzdā ir spēks” priecēja bērni un jaunieši.

Jāsecina, ka vairāki vecāki neslēpa apmulsumu, jo viņu atvasītēm piemiņas balvas, iespējams, varēja izpalikt. Tilžēnietis Kaspars Romanovs atzina, ka, braucot uz Balviem, spriedis, ka bērniņu varēs pierēģistrēt uz vietas, kā tas, viņaprāt, bijis līdz šim: “Izrādījās, ka bija jāreģistrējas iepriekš, līdz ar to mums nepienākas pašvaldības sarūpētā dāvana jeb piemiņas velte. Interessants notikums, ceturtajam bērnam Artim nebūs suvenīra.” Balvu Kultūras un atpūtas centra vadītāja Dita Nipere, atklājot Balto zeķīšu svētkus, pavēstīja, ka viņai šķiet, ka visa pilsēta virmo un smaržo pēc bērniņas un mīlestības: “Tā kā jūs šodien esat īpaši saposušies, arī Balvu

vilciņš ir uzvilcis kaut ko gaišu un baltu. Lai drošs solis! Nav iemesla satraukumam, ja kāds ir ieradies, mums nezinot. Viss būs kārtībā – īpašās dāvanas neizpaliks, kas apliecina, ka jūs esat mūsu bagātība. Baltās zeķītes ir simbolisks apliecinājums mazuļu pirmajam solim pasaulē. Lai mazie aug veseli, zinātkāri, droši un stipri!”

Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks un vienlaikus septiņu mazbērnu vectēvs, taujāts, kā sokas ar mazbērnu audzināšanu, smaidot atklāja, ka atvasītes ir pietiekami nodrošinātas un patstāvīgas: “Protams, kad sabrauc ciemos pie vectēva un vecmammās mūsmājās Kurnā, bariņš ir liels. Tad jādomā, ko uz galda likt un kā bērnus nodarbināt. Katrs bērns ir individualitāte, tāpēc arī no vectēva puses jāatrod tā pareizā pieeja. Visam jābūt samērojamam, lai neveidotos atkarības no telefoniem, datoriem un daudz kā cita, ar ko saskaras arī pieaugušie.”

- **Ar bitēm nekad neko nevar zināt**
Vinnija Pūka dzimšanas dienas ekspedīcija
- **Pārmaiņas Bērzpili**
Pārceļas uz jaunām telpām

Kārtējais apdraudējums

17.maija rītā Nacionālo bruņoto spēku izsludinātais iespējamais gaisa telpas apdraudējums pulksten septiņos noslēdzās Krāslavas, Ludzas un Rēzeknes novados, bet neilgi pirms plkst. 8.00 tas beidzās arī Alūksnes un Balvu novados. Atgādinām, ka Balvu novada pašvaldības iestādēm izstrādātais rīcības algoritms gaisa telpas apdraudējuma gadījumā paredz: “Ja brīdinājums par gaisa telpas apdraudējumu (šūnu apraides paziņojums) ir izziņots ārpus darba laika un līdz plkst. 6.40 nav paziņots par apdraudējuma beigām: mācību process visās izglītības iestādēs, izņemot pirmsskolas izglītības iestādes, tiek organizēts attālināti; pirmsskolas izglītības iestādes nodrošina mācību procesu dežūrrežīmā, pilnībā atjaunojot mācību procesu pēc apdraudējuma beigu izziņošanas; skolēnu pārvadājumi

Īsziņas

nenotiek; citas pašvaldības iestādes rīkojas saskaņā ar organizācijas “Rīcības plānu”, nodrošinot kritisko funkciju veikšanu.

Riskam visvairāk pakļauti vīrieši

Līdz ar siltā laika iestāšanos Latvijā sākas aktīvā peldēšanas sezona, taču atpūta pie ūdens ik gadu nes arī traģiskus negadījumus. Slimību profilakses un kontroles centra dati par periodu no 2020. līdz 2024.gadam liecina, ka Latvijā gadā noslikst vidēji 115 cilvēku, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem Eiropā. Lielākā daļa jeb 77% noslikušo ir vīrieši. Statistika iezīmē vēl kādu satraucošu tendenci – 66% no noslikušajiem bijuši alkohola reibumā.

Apbalvo labākos

“Esam krietnu pakāpienu augstāk”

Edgars Gabranovs

Aizvadītajā nedēļā Balvu Kultūras un atpūtas centrā izglītojamo un pedagogu apbalvošanas pasākumā sumināja, kā akcentēja Izglītības pārvaldes vadītājas vietniece Terēza Čudarkina, mūsu novada skolēnus, kuri ar mērķtiecību un centību sasnieguši augstus rezultātus mācību priekšmetu olimpiādēs, konkursos, sacensībās un radošajā darbībā: “Un aiz katra sasnieguma stāv skolotāji un vecāki – cilvēki, kuri iedrošina, atbalsta un tic.”

Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece sociālās, izglītības, kultūras un sporta attīstības jautājumos Aija Mežale uzsvēra, ka zinātkāre un sasniegumi ir saistīti jēdzieni. Viņai piekrita Izglītības pārvaldes vadītāja Inese Circene, pavēstot, ka apbalvojumus saņems 40 skolēni, 5 kolektīvi un 38 pedagogi: “Šajā mācību gadā valsts posmā piedalījāmies 9 mācību priekšmetu olimpiādēs, un Balvu novadu pārstāvēja 16 skolēni. Tika iegūtas 4 godalgas, 2. un 3. pakāpe bioloģijā, kā arī atlase uz starptautisko bioloģijas olimpiādi; matemātikā – atzinība; mūzikā – 2. vieta valstī un starptautiskajā mūzikas olimpiādē Sopotā iegūts “Zelta diploms”, 3. vieta un žūrijas specbalva. Lepojamies ar sasniegumiem arī profesionālajā izglītībā, jo jauno profesionāļu konkursā “SkillsLatvia 2026” iegūta pirmā vieta. Līdztekus vispārējai izglītībai novada skolēni ir guvuši augstus sasniegumus, apgūstot arī profesionālās ievirzes izglītību. Mūzikas izglītībā, piedaloties klavier spēles audzēkņu valsts konkursa finālā, panākumus guva četri skolēni. Savukārt profesionālās ievirzes sporta izglītībā panākumi gūti gan svarcelšanā, gan vieglatlētikā, gan peldēšanā, gan futbolā – 16 sportistiem un vienai komandai. Novada skolēniem savus talantus ir iespēja izkopt, piedaloties arī interešu izglītībā. Priecājamies un lepojamies, ka ir gūts starptautiska līmeņa sasniegums svarbumbu celšanā. Tāpat šogad iepriecina panākumi skatuves runā, folklorā, vokālajā un pūtēju mūzikas jomās. Skolēnu sasniegumi liecina par to, ka ar mērķtiecību un ticību sev iespējams sasniegt vairāk nekā varbūt esat domājuši. Jūs esat mūsu nākotne, mūsu lepnums un noteikti arī iedvesma citiem. Cienījamie pedagogi, jūsu darbs ļoti bieži paliek aizkulisēs. Taču jūs, tieši jūs esat tie, kas iedez zināšanu dzirksti, kas motivē, atbalsta un palīdz noticēt saviem spēkiem. Neviena uzvara nav tikai viena cilvēka nopelns. Tā ir sadarbība, uzticēšanās un kopīgs darbs. Lai apbalvojumi kalpo ne tikai kā atzinība par paveikto, bet arī kā iedvesma turpmākiem sasniegumiem. Lai tie atgādina, ka katrs solis uz priekšu ir vērtīgs un katrs mērķis ir sasniedzams. Lai arī turpmāk neizsīkst vēlme mācīties, augt un sasniegt jaunas virsotnes, jo mēs esam ceļā uz izcilību, kopā augot, mācoties, radot un iedvesmojot. Paldies, ka šajā mācību gadā mēs esam krietnu pakāpienu augstāk ceļā uz izcilību.”

Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks nešaubās, ka vārds ‘izcilība’ ir kaut kas vairāk nekā ikdiena: “Kā ikdienas solis, kā ikdienas panākumi, kā saņemtais devītnieks vai desmitnieks kādā mācību priekšmetā. Pēc statistikas datiem mēs jau sākam iekarot starptautisku līmeni, kad Balvu novada vārds izskan ārpus Latvijas. Svarīga ir kopība, komanda – skolēns, skolotājs un vecāki.”

Cilvēki, kuri iedvesmo. Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks (foto – pirmais no labās), sakot ‘paldies’ izglītības iestāžu vadītājiem, atzina, ka, pieliekot pūles, uzcītību un neatlaidību, panākumi nevar izpalikt: “Arī man šodien bija izaicinājums kavēties un cīnīties par mūsu tiesībām un vajadzībām, lai saņemtu labāku pakalpojumu, proti, pasažieru pārvadājumu jomā. Priecājos, ka maršrutos Balvi, Rugāji, Kapūne, Bērzpils, Gulbene un Rīga joprojām autobuss būs!”

Talants. Rugāju vidusskolas 11. klases audzēknis Eduards Krilovs (foto – otrais no kreisās) šajā mācību gadā piedalījās ķīmijas, angļu valodas, vēstures, latviešu valodas un literatūras, bioloģijas valsts olimpiādēs, turklāt atlasē uz starptautisko bioloģijas olimpiādi. Taujāts, kurš mācību priekšmets patīk vairāk, jauniešs atzina, ka tā noteikti ir bioloģija: “Protams, ir gandarījums par paveikto, bet jāskatās tālāk...” Lūgts atklāt, ko mamma ar tēti saka par viņa daudzpusību un talantiem, turklāt no kurienes nāk šis gēns, Eduards kautrīgi un klusi noteica: “Ir tā, kā ir.” Interesanti, ka jauniešs, spriežot par vieglākajiem un tīkamākajiem mājas obligātajiem darbiem vasarā, uzskata zāles pļaušanu. Skolotāja Dārta Stivriņa (foto – otrā no labās) priecājas, ka mūsdienu bērni spodrina Balvu novada vārdu: “Kāpēc šādi pasākumi ir vajadzīgi? Lai bērniem neizpaliek motivācija, jo ikdienā, lai arī cenšamies un darām, nereti neredzam augļus un panākumus. Ir prieks censties, ja novērtē. Kā pārvarēt slinkumu? Jo vairāk dari, jo vairāk var izdarīt. Galvenais – sākt darīt!”

Sapulcina skolotājus. Kopā ar Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkni Elīzu Anču (foto – ceturtnā no kreisās), kura šogad startēja ķīmijas, matemātikas, vēstures valsts olimpiādēs, kā arī 7. Starptautiskajā mūzikas olimpiādē Sopotā, aplausus un ‘paldies’ vārdus saņēma viņas pedagoģes Anīta Balantajeva, Rīta Kluce, Mudīte Stepanova, Marija Bukša un Linda Vītola.

Stipro komanda. Pateicību saņēma svarcēlāji Loreta Ciukore, Antons Bušs, Miervaldis Linnass, Raivo Keišs, Renāts Bistrovs, Maksims Bistrovs, Gustavs Ķerģis-Kariks, Raivo Nāgels, Daniels Būde un viņu treneris Varis Sārtaputnis.

Ir, ar ko lepoties! Par starptautiskiem sasniegumiem svarbumbu celšanā pasaules čempionātā Polijā apbalvojumu saņēma Rugāju vidusskolas 12. klases audzēkne Samanta Sproģe (treneris Ainārs Dokāns).

Malači! Tilžas pamatskolas zēnu vokālais ansamblis “Varbūt” Lindas Vītolas vadībā (foto) mūzikas konkursā “Balsis 2026” Latgales kultūrvēsturiskajā novadā saņēma augstāko vērtējumu. Jāpiebilst, ka Balvu Mūzikas skolas pedagogi un viņu audzēkņi joprojām pārstē, tostarp skolas direktors un pūtēju orķestra vadītājs Egons Salmanis, kā arī profesionālās ievirzes mūzikas izglītības skolotājas Jeļena Agafonova, Ļubova Ločmele un Liene Akmeņkalne.

Pilsētas centrālajā skvērā būs jauna kūkotava

Sanita Karavoičika

Balvu centrālajā skvērā pavisam nesen uzstādīta jauna ēka, kuru tautā jau paspējuši nodēvēt par kūku namiņu. Pēdējā laikā tas kļuvis par vienu no apspriestākajiem tematiem iedzīvotāju vidū, jo nelielā ēkā, kurā plānots ražot un tirgot konditorejas izstrādājumus, uzmanību pie-saistījusi ne tikai ar savu funkciju, bet arī vizuālo izskatu. Kamēr vieni uzskata, ka objekts neiederas skvēra līdz-šinējā ainavā un pārāk izceļas uz apkārtējās vides fona, citi norāda, ka pilsētai nepieciešamas jaunas uzņēmēj-darbības iniciatīvas, tādēļ nevajadzētu steigties ar kri-tiku, bet tā vietā atbalstīt jauno uzņēmēju.

Ar domu rosināt sabiedrības diskusiju par jaunā namiņa iekļaušanos apkārtējā vidē portālā “Facebook” savas pārdomas izteica balveniete DACE TEILĀNE. Viņa skaidroja, ka ieraksta mērķis ir nevis pukoties vienam uz otru, bet paust savu redzējumu. Lai lēmēji un darītāji zina, – pirms kaut ko lielu uzsākt, der ieklausīties arī sabiedrības viedokli, it sevišķi, ja tas attiecas uz telpu, kas pieder visiem: “Jēdzienam ‘gaume’ ir dažādi skaidrojumi. Viens no tiem – tas, ko kāds uzskata par vēlamu, piemērotu. Otrs – gaume ir skaistuma izpratne; spēja uztvert un vērtēt skaistumu. Ceļš līdz tam, ko tagad redzam, gan jau bija garš un grūts. Bet rodas secinājums – arhitektu, ainavistu, kas mums skaistumu nestu, acimredzami nav! Toties ir bariņš galavārda teicēju, atļauju devēju, kas projektu uzskatījuši par piemērotu.” Tai pat laikā balveniete atzina, ka viņa ir tikai ‘par’ jauniem projektiem, jauniem, uzņēmīgiem cilvēkiem un skaistām lietām: “Nav vaina namiņā, bet gan tā novietojumā! Mana dvēsele kliez – vai tiešām pilsētā vairs nav vietas, kur šādu projektu realizēt? Iekārtotais, sakoptais skvērs bija vienīgā vieta?”

Diskusijā par jauno ēku pilsētas skvērā iesaistījās vairāki no-vada iedzīvotāji, kuri pauda atšķirīgus viedokļus. Vieni norādīja, ka šis ir kārtējais apliecinājums tam, ka latvietim, kā vienmēr, viss ir slikti. Otri rosināja priecāties par jaunu un enerģisku uzņēmēju un mudināja vienkārši ļaut viņai strādāt, savukārt trešie bija neizpratnē par to, kā ēka tumši pelēkajā krāsā izskatās uz kopējā fona.

Uzņēmējas vēlme – novietot namiņu skvērā

Kūku namiņa stāsts ilgst nu jau gandrīz divus gadus, un šajā laikā dzirdēti un sociālajos tīklos izskanējuši ļoti dažādi, arī pilnīgi pretēji, viedokļi par uzņēmējas ieceri. Balvu novada Centrālās pārvaldes Īpašumu pārvaldības nodaļas vadītāja GUNTA RAIBEKAZE stāsta, ka pirmo uzņēmējas Sintijas Salmanes iesniegumu pašvaldība saņēma 2024. gada 31. jūlijā. Tajā viņa lūdz iznomāt zemes vienības daļu 60 m² platībā (skvērā, bijušās rūku mājiņas vietā) un uz tās novietot stikla mājiņu, kas kalpotu par ražošanas un tirdzniecības vietu konditorejas izstrādājumiem – bulciņām, kūciņām un dažādu veidu desertiem. Uzņēmēja iesniegumam pievienoja attēlu ar skaistu namiņu un aptuveno ieskatu, kāda varētu izskatīties mājiņa kopumā.

Pēc sniegtās atbildes, ka izvēlētajā vietā nav nodrošināts pie-slēgums komunikācijām, pašvaldība saņēma jaunu iesniegumu par namiņa novietojumu bijušā “Narvesen” kioska vietā. Taču atbalsta nebija arī šai idejai. Pašvaldība skaidroja, ka, ņemot vērā brīvās zemes vienības daļas izmērus, “Narvesen” kioska vietā namiņu nav iespējams izvietot, jo būtu apgrūtināta ielas pārredzamība Brīvības un Bērzpils ielu krustojumā un jānocērt koki. Tā vietā piedāvāja vēl citas piemērotas vietas, bet uzņēmēja savu vēlmi novietot namiņu skvērā nemainīja.

Deputāti nobalsoja ‘par’

2025. gada janvārī un martā Attīstības komitejas sēdēs Sintija Salmane pamatoja savu izvēli un skaidroja, ka vēlas startēt ES

No ieceres līdz rezultātam. Bildē nr.1 redzams uzņēmējas pirmā iesnieguma pielikumā pievienotā namiņa attēls ar aptuveno ieskatu, kāda varētu izskatīties mājiņa kopumā. Bildē nr. 2 attēlots ēkas projekts, kuru pirmreizēji izskatīja un apstiprināja Balvu novada Būvvalde. Savukārt bildē nr.3 skatāms Balvu skvērā uzstādītais kūku namiņš, kurā plānota ne vien konditorejas izstrādājumu tirdzniecība, bet arī ražošana.

projektā, tāpēc apbūves nomas līgums nepieciešams steidzami. “Drīz vien sociālajos tīklos izskanēja publiski pārmetumi pašvaldības deputātu un darbinieku virzienā par uzņēmēju neatbalstīšanu. Pēc vairākkārtējiem Sintijas Salmanes iesniegumiem un sarunām 2025. gada 22. maijā tika pieņemts domes lēmums “Par zemes vienības daļas Tirgus ielā 4, Balvos, Balvu novadā, nodošanu nomā”, kurā tika noteikts nodot nomā ar apbūves tiesībām kopējo zemes vienības daļas platību 116m². Pēc domes lēmuma tika pasūtīts sertificēta vērtētāja vērtējums, lai noteiktu sākuma nomas maksu, un rīkota izsole. Izsoles noteikumos pašvaldība noteica apbūves tiesību īpašos nosacījumus. Tie paredzēja, ka zemes vienības daļā drīkst veikt pirmās grupas ēkas apbūvi (vienstāva ēku ar apbūves laukumu līdz 60 m², tai skaitā mazāku, un ēku izvietot uz skrūvētiem metāla pāļiem); ēkas vizuālajam risinājumam jāiekļaujas pilsētas un skvēra ainaviskajā vidē, ēkas izmantošanas mērķis – tūrisma vai ēdināšanas pakalpojumu sniegšana vai bērnu izklaides un atpūtas vietas izveide. Izsole bija publiska, varēja pieteikties jebkurš uzņēmējs, kura ideja atbilstu nosacījumiem, bet pieteicās tikai viens pretendents. Rezultātā uz 10 gadiem tika noslēgts apbūves nomas līgums ar SIA “KEFI”, un uzņēmēja uzsāka namiņa projektēšanu,” stāsta G. Raibekaze.

Ēka ekspluatācijā vēl nav nodota

Jebkuras ēkas būvniecību Balvu novadā nosaka “Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”, kas ir viena no novada teritorijas plānošanas sastāvdaļām. Savukārt to, vai būvniecība atbilst noteikumos noteiktajam, kontrolē būvvalde. Balvu novada Būvvaldes vadītāja vietnieks GATIS RUNDZĀNS stāsta, ka skvērā novietotais kūku namiņš vēl nav pabeigts un nodots ekspuatācijā, jo līdz tam vēl jāveic dažādi darbi, kas saistīti ar citu iesniegto institūciju izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem un citu atļauju saņemšanu. Uz jautājumu, vai šī briža namiņš atbilst sākotnēji prezentētajam, G. Rundzāns atbild noliedzoši, piebilstot – sākumā, kad projektu apstiprināja, tā vizuālais risi-nājums bija diezgan līdzīgs, taču pirmajā variantā ēkai bija priekšā paredzēta terases zona un namiņš bija aptuveni par 4-5m² mazāks. Rezultātā namiņš ir nedaudz lielāks, tādēļ tagad projekta izstrādātājam būvvaldei jāiesniedz izmaiņu projekts. Kad to akceptēs, uzņēmēja varēs pieteikt ēkas kadastrālo uzmērīšanu un rīkoties tālāk, lai pietuvotos ēkas nobeiguma procesiem.

“Sabiedrībā raisījusies diskusija par to, vai un kā šis namiņš iekļaujas ainaviskajā apkārtējā vidē. Par šo vēlos teikt, ka ēka pelēkā, neitrālā tonī noteikti nav nekas kliezgošs, turklāt tā ainaviski iekļaujas apkārtējo krāsu gammā, piemēram, ar Balvu Mākslas skolu, kuru renovēja vēl pavisam nesen. Tad jau drīzāk pareizticīgo baznīcas zilais jumts vairāk krīt acīs nekā šis namiņš. Turklāt tas nav pilnībā gatavs, šobrīd vēl noris būvdarbu stadija. Tikai pēc pilnīgas būvdarbu pabeigšanas varēsim to novērtēt kopumā,” secina būvvaldes vadītāja vietnieks.

Negatīvie komentāri drīzāk motivē

Pati kūkotavas īpašniece SINTIJA SALMANE par sabiedrībā radušos diskusiju nav pārsteigta, vien piebilst, ka dažādība viedokļos ir pašsaprotama, jo katrs nāk ar savu pieredzi, vērti-bām un skatījumu. “Negatīvie komentāri nenomāc, bet gan drīzāk disciplinē un motivē. Uzņēmējdarbība prasa izturību, spēju pieņemt lēmumus un par tiem atbildēt, un tieši tā arī uz šo situāciju skatos – kā uz procesa daļu, nevis šķērslī. Uzskatu, ka runāt un vērtēt no malas vienmēr ir vieglāk nekā darīt. Tomēr katram no mums ir iespēja izvēlēties – palikt komen-tētāja lomā vai iet un darīt. Ļoti novērtēju cilvēkus, kuri ņe-mas atbildību un dara. Tieši viņi virza lietas uz priekšu un veido vidi, kurā paši dzīvojam. Šis ir manis lolots projekts, un es skaidri apzinos, kāpēc to daru. Esmu pateicīga visām iesaisti-tajām pusēm par atbalstu, ko esmu saņēmusi, un vienlaikus mierīgi uztveru arī kritiku. Jebkurai idejai būs gan atbalstītāji, gan skeptiķi,” tāda ir uzņēmējas pārliecība.

Tā būs vieta, kur gaidīti visi

Pirms diviem gadiem Sintija Salmane radīja savu zīmolu “KEFI”, kura pamatā ir ideja par garšu, kas paliek atmiņā, un vēlme radīt vietu, kur cilvēkiem būt kopā. Savukārt doma par savu kūkotavu viņai radās jau krietni agrāk – tas bija kā dabisks turpinājums aizrautībai ar konditoreju un vēlmei izveidot ko vairāk par vienkāršu gardumu iegādes vietu. Līdz ar to tika pieņemts lēmums apzināti virzīties uz to, lai radītu vidi, kur cilvēkiem uz brīdi apstāties un atpūsties no ikdienas steigas. Jaunā uzņēmēja stāsta, ka kūkotava tiek veidota, iedvesmojo-ties no mūsdienu tendencēm, vienlaikus iekļaujot arī viņai per-sonīgi nozīmīgus elementus, jo tā nebūs tikai vieta, kur iegādā-ties gardumus – tā būs pārdomāta vide, kur jūtas gaidīti gan lielie, gan mazie. Turklāt jaunais koncepts paredz arī produk-cijas gatavošanu turpat uz vietas, nodrošinot svaigumu un nemainīgu kvalitāti. “Mūsu mērķis ir radīt jaunu vietu Balvos, kur gan vietējie iedzīvotāji, gan pilsētas viesi varēs uz mirkli apstāties un vienkārši baudīt,” atklāj uzņēmēja.

Pāragri spriest par galīgo rezultātu

Tas, ko iedzīvotāji redz šobrīd, vēl ne tuvu nav galējais ieceres rezultāts. S. Salmane stāsta, ka šobrīd kūkotava novietota tai paredzētajā vietā, un var teikt, ka otrais darbu posms vēl tikai sākuma stadijā. Plānots pielāgoties gadalaiku sezonām un pilnveidot vidi, lai katrā no tām būtu kas jauns un vizuāli baudāms. “Uzskatu, ka šobrīd izdarīt galīgos spriedumus ir pāragri, jo iecere vēl nav pilnībā realizēta. Bieži saņemu jautā-jumus par kūkotavas krāsu – to gan nemainīsim. Krāsas izvēle nav nejauša – tā tika rūpīgi pārdomāta, ņemot vērā arī vairāku speciālistu ieteikumus un apkārtējo vidi. Mērķis nebija radīt krasu kontrastu, bet gan organiski iekļauties kopējā ainavā. Piemēram, arī Balvu Mākslas skolas ēka nav gaišos toņos, līdz ar to izvēlētais krāsu koncepts nav tik atšķirīgs, kā pirmajā brīdī varētu šķist. Turklāt jāņem vērā, ka dažādos gadalaikos šī krāsa uz dabas fona izskatās citādi, piešķirot vietai atšķirīgu noskaņu,” skaidro balveniete.

Jaunās kūkotavas atvēršanas svētku datums vēl nav precīzi zināms, jo uzņēmējai svarīgi visu izdarīt kvalitatīvi, pārdomāti un bez steigas. Viņa teic, ka augstas kvalitātes kūkas un deserti ir zīmola “KEFI” stāsta sākums un joprojām ir tā sirds. Tieši tādēļ arī kūkotavā tie ieņems īpašu vietu – jaunā konceptā, kopā ar rūpīgi atlasītiem dzērieniem un smalkmaizītēm, kas papildinās šo piedāvājumu.

Tikai uz priekšu! Sintija Salmane ir pārliecināta, ka uz-ņēmējdarbība nevienā dzīves posmā nav viegls ceļš – tā prasa izturību, disciplīnu un spēju pieņemt atbildīgus lēmumus. Taču jaunībā ir vieglāk nebaidīties riskēt un iet uz priekšu ar lielāku pārliecību, jo neatlaidība, darbs un ticība savai idejai ir tas, kas soli pa solim ļauj iecerēm kļūt par realitāti.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - A. Kirsanovs

Eglaines pamatskolai – 150

“Koks savu vēsturi raksta gadskārtu gredzenos...”

Maija sākumā Eglaines pamatskola aicināja absolventus, pedagogus un darbiniekus pulcēties kopīgā satikšanās priekā, sarunu un atmiņu piepildītā svētku pasākumā, lai atskatītos uz izglītības iestādes pastāvēšanas 150 gadiem. Ar skolu katram no klātesošajiem un ikvienam, kurš kaut uz brīdi juties piederīgs eglainiešu saimei, saistās savs

stāsts, atmiņas un pārdomas. Citam šis laiks, kas aizvadīts skolā, bijis vien dažus gadus ilgs, citam – liela daļa no darba un dzīves mūža. Gadi bieži vien aizsteigušies kā viens mirklis, dāvājot krāsainu emociju gammu. Tie palīdzējuši augt un dāvājuši milzīgu bagātību, ko dažkārt cilvēks novērtē tikai ar laiku, jo ne velti pēc gadiem dzirdami vārdi: “Paldies, pirmā skola!”

Visi jutās gaidīti

Salidojumā. Inta (no labās) kopā ar klasesbiedriem Irēnu Božu un Ivaru Kravali.

Eglaines skola man kļuva par vietu, kur dzima sapņi, auga drosme, izpratne par draudzību un atbildību. Atmiņas par pirmo skolu vienmēr silda manu sirdi – jo tālāk dzīvē, jo vērtīgākas tās. Sveicienus nesu 50. izlaiduma vārdā. Kas tad vispilgtāk ir palicis atmiņā? Noteikti klasesbiedri – mana bērnības draudzene Irēna Kalnēja, Ivars Kravalis, Ināra Bondare, Ināra Kravale, Ligita Bitaine, Ilmārs Lesnieks. Spilgtā atmiņā ir mani skolotāji. Vispirms jau skolotājs un skolas

direktors Pēteris Sockis, klases audzinātājas Antonija Ostrovska, Ņina Socka, Alina Matīsa, arī stingrā angļu valodas skolotāja Anna Ozolniece. Mēs mācījāmies vecajā skolas ēkā, kuras sen vairs nav. Vecajā skolā sildījāmies pie apaļajām malkas krāsnīm. Prātā palikusi arī vecās skolas zāle, kas atradās 2. stāvā. Tajā rādīja kino un notika skolas pasākumi. Viens no spilgtākajiem, ko atceros, bija “Rudentiņš – bagāts vīrs”. Ierastas bija kartupeļu lasīšanas talkas kolhozā, uz kurām mūs veda vaļējās mašīnās, kas mūsdienās šķiet diezgan nepieņemami. Mūs tur baroja ar aitas gaļas zupu. Atceros arī pusdienas vecajā ēdamzālē, kas atradās pāri pagalmam un uz kurieni skrējām visos gadalaikos. Tajos laikos jauki bija starpbrīži, kurus pavadījām nevis telefonos, bet spēlējot dažādas spēles. Pirmā, kas ienāk prātā un tolaik radīja jautrību, ir rotaļa “Kalimbamba”. Eglaines skolā viens no populārākajiem sporta veidiem bija rokasbumba, ko man patika spēlēt un bija diezgan labi rezultāti.

Tagad par skolas laiku gribas teikt, ka tie bija mazi soļi skolā, bet milzīgi soļi lielajā dzīvē, nākotnē. Tieši Eglaines skola bija mana pirmā darba prakses vieta kopā ar skolotāju Birutu Pokrotnieci (tagad – Salmani).

Mīļā skola, skolotāji, klasesbiedri, skolasbiedri, no sirds pateicos par kopā pavadītajiem gadiem Eglaines skolā, jo tie mani veidoja par to, kas esmu šodien. Lai skolai arvien gaiši logi! Liels paldies Eglaines skolas kolektīvam par milzīgo ieguldīto darbu jubilejas pasākuma organizēšanā! Mēs visi jutāmies gaidīti. Pēc šī salidojuma rodas pateicība, varbūt neliels smeldzīgums, jo dzīve strauji skrien uz priekšu. Līdz rīta gaismai mūsu klasesbiedru sarunas nemītējās: smieklīgi, jautri un arī sāpīgi mirkli tika izrunāti no visām pusēm. Mums visiem ir motivācija nepazaudēt savus klasesbiedrus vēl uz nākamajiem pieciem, desmit gadiem. Un iedvesmai mums visiem bija skolas absolvents Jānis Bombāns, kurš uz salidojumu savos 90 gados ieradās apgarots, pozitīvs un spilgtu humora izjūtu. Tā turēt ikvienam!

INTA KAĻVA, 1976. gada absolvente

Uz mirkli atgriezties laimes zemē

Savus skolas gadus Eglaines pamatskolā atceros ar prieku un siltumu sirdī. Tā kā dzīvoju Skujetniekos, atmiņā spilgti palikuši braucieni ar skolēnu autobusu un 6 km garās pastaigas mājup pavasaros. Reiz kopā ar klasesbiedriem Ievu, Intaru un Kasparu nokavējām autobusu, jo skolā ēdām cepumus un plāpājām. Tā arī kopīgi pēc tam devāmies mājup. Telefonu nebija un citu variantu arī nē.

Ļoti patika skolas rīkotie pasākumi, ekskursijas, diseni, balles un starpbrīži, kad daudzos kabinetos skanēja mūzika, jo citīgi gatavojāmies popielai.

Skolā apmeklēju mākslas pulciņu pie talantīgās skolotājas Ivetas Usenieces. Joprojām atceros mākslas darbu, kura radīšanā skolotāja iedrošināja izmantot ķemmi, lai sapludinātu krāsas, un mežģīni raksta iespiešanai. Šķiet, ka ar to aizsākās mana patika uz abstrakto mākslu.

Atceros pavasara talkošanu pie skolas kopā ar mūsu audzinātāju. Un to neizsīkstošo enerģiju, ar kādu ķērāmies pie darbiem. Mūsu klase bija liela, un darbi ritēja raiti.

Klases puisi Oskars Leons un Oskars Donskojs noorganizēja radio, kas skolā skanēja starpbrīžos. Radio telpā viņi ielaida tikai dažus savas klases pušus, jo tā bija “viņu teritorija”. Tomēr ar laiku arī mēs, meitenes, kaut kā mācējām tur *iefiltrēties*.

Eglaines skolā bija un ir vislabākie, foršākie un sirsnīgākie skolotāji. Prieks bija viņus redzēt arī salidojumā. Smaidi sejās, atkalredzēšanās ar sen nesatiktiem cilvēkiem. Bija sajūta, ka uz mirkli ļauts atgriezties laimes zemē – bērnībā.

AGNESE RAČIKA, 1998. gada absolvente

Vēl vismaz tikpat garu mūžu!

Eglaines pamatskolai – 150 gadi! Prieks, ka arī es biju daļiņa no šīs jaukās skolas, kur pagāja mani bērnības un pusaudža gadi, apgūstot pamatzinību plašumus.

Atmiņā palicis gan biklais pirmklasnieka skolas gaitu sākums, gan jautri momenti un nerātības vēlāk, kā arī viss ‘par’ un ‘ap’ sportu. Protams, skolotāji – katrs ar savu raksturu un mācīšanas stilu. Atceros ar labu vārdu savu audzinātāju Hildu Gurcku, kura spēja mūs, klases zēnus, un visas mūsu nerātības paciest. Mūsu klases kabinetā auga citronkoks, un, kad beidzot izauga pirmais citrona auglis, kaut kas tajā bija atstājis izteiksmīgu zobu nospiedumu, ko audzinātāja stipri pārdzīvoja. Atceros, kā, ālēdamies ar klasesbiedru Uldi, *izpūtām* visu padomju laika ugunsdzēsamo aparātu skolas foajē un veiksmīgi paspējām *aizlaisties*! Viss bija vienās putās!

Bez nerātībām prātā palika arī vērtīgais, ko iemācīja un kas kļuva noderīgs tālākajā dzīvē. Un, protams, sporta zāle un sporta laukums, kur nemitīgi, var teikt, dienu un nakti, spēlējām futbolu. Patikamā atmiņā palika fizikulas skolotāja Aloiza Bitaiņa uzslavas vārdi, kad Balvos, 1. vidusskolas stadionā, starp vairāku skolu pārstāvjiem vieglatlētikā (3 km krosā) izcīnīju 2. vietu. Darbmācības skolotājs Zemvaldis Metenis iemācīja rūpīgi attiekties pret darbu un precīzi padarīt darāmo. Pasmaidu vēl tagad, kad atceros viņa sacīto dusmu brīdī vienam klasesbiedram par nevēlīgi padarītu darbu: “Citi brauks ar žiguli, bet tu, stulbeni, varēsi rakt ar lāpstu!” Tagad būtu skandāli un bērnu tiesību pārkāpums, bet toreiz tas skanēja, lai arī skarbi, bet patiesi! Nekas, visi izauga, un tie, kuri mācījās no kļūdām un ieklausījās tajā, ko māca, arī dzīvē ko sasniegta.

Salidojumā bija prieks satikt gan klasesbiedrus, gan skolasbiedrus un atcerēties skolas laikus, pārrunāt, kā kuram klājas tagad. Eglaines pamatskolai novēlu vēl vismaz 150 gadījumus kā minimums!

DAINIS MASLOVSKIS, 1986. gada absolvents

*Turpinājums 5. lpp.

Eglaines pamatskolai – 150

*Sākums 4.lpp.

Siltas atmiņas un piederības sajūta

Eglaines pamatskola šī gada 2. maijā svinēja ļoti īpašu jubileju – 150 gadus kopš tās dibināšanas. Jubilejas salidojums pulcēja bijušos skolēnus, skolotājus, darbiniekus un skolas sadarbības partnerus, radot sirsnīgu un atmiņām piepildītu gaisotni. Jau labu laiku pirms salidojuma manas klases *čatiņā* sākās rosība – rakstījām viens otram, atgādinājām par pasākumu un aicinājām noteikti atbraukt. Visi sapratām, cik ilgs laiks jau pagājis un ka šī būs reta iespēja atkal satikties visiem kopā, tāpēc bija ļoti jauki redzēt, kā klasesbiedri viens otru uzmundrina un pierunā atbraukt.

Kad beidzot satikāmies, sajūta bija īpaša – it kā pa šiem gadiem daudz kas būtu mainījies, bet tajā pašā laikā šķita, ka nekas nav mainījies. Šogad aprit arī 10 gadi, kopš absolvēju Eglaines pamatskolu, tāpēc šis vakars man bija īpaši personisks un emocionāls. Bija interesanti uzzināt, kā katram dzīvē klājas, ko kurš dara un kur dzīve aizvedusi. Smējāmies, atcerējāmies dažādus kuriozus, skolas piedzīvojumus, jautrus atgadījumus stundās un ekskursijās – dažus stāstus bijām jau piemirsuši, bet, tiklīdz kāds tos atgādināja, visi atkal smējāmies no sirds.

Skolas kolektīvs un atbalstītāji bija ieguldījuši lielu darbu, lai jubilejas pasākums būtu skaists un pārdomāts. Katrs priekšnesums lika aizdomāties par skolas bagāto vēsturi, tradīcijām un cilvēkiem, kuri šo skolu veidojuši daudzu gadu garumā. Klausoties stāstos un skatoties priekšnesumus, atkal spilgti atmiņā atgriezās skaistie un bezrūpīgie skolas gadi. Šis vakars lika man vēlreiz saprast, cik nozīmīga vieta manā dzīvē ir Eglaines pamatskolai, jo tieši šeit tika ielikti pamati manām zināšanām, vērtībām un personības attīstībai.

Man šī skola ir īpaši mīļa arī tāpēc, ka tā ir svarīga daļa manas ģimenes dzīvē – tajā strādā mamma un to ir absolvējusi arī māsa. Tāpēc Eglaines pamatskola man vienmēr būs vairāk nekā tikai skola – tā ir vieta, kas saistās ar daudzām siltām atmiņām un piederības sajūtu. Esmu patiesi lepna, ka absolvēju šo skolu un esmu maza daļiņa no tās lielā stāsta. Īpašs paldies arī audzinātājām – sākumskolas posmā Vijai Ločmelei un pamatskolas posmā Aijai Ikstenai – par rūpēm, pacietību un ieguldījumu mūsu izaugsmē. Sirsnīgs paldies visam skolas kolektīvam un atbalstītājiem par ieguldīto darbu, organizējot šo skaisto jubilejas pasākumu.

Vienlaikus ceru, ka arī novada pašvaldība turpinās atbalstīt Eglaines pamatskolu – skolu, kas daudzu gadu garumā ir ieguldījusi lielu darbu kvalitatīvas izglītības nodrošināšanā un jauniešu personības izaugsmē. No sirds novēlu Eglaines pamatskolai vēl daudzus skaistus un piepildītus gadus, kuros aug un attīstās jaunas paaudzes.

AGNESE STIVRIŅA, 2016.gada absolvente

Foto - no personīgā arhīva

Atkalsatikšanās. Agnese (trešā no labās) ar klasesbiedriem un audzinātāju.

Spēlēja miličus un bandītus

Mīļā un jaukā bērnība, jaunība – Eglaines skola! Atmiņas tur mājā ik stūrītī. Pieci gadi, ko pavadīju šajā skolā, bija laimīgākie manā dzīvē! Paldies tā laika skolotāju kolektīvam, paldies klasesbiedriem un skolasbiedriem! Lielākais paldies skolotājam Eduardam Stalidzānam, kurš mūs vadīja, iedrošināja, mācīja tūrismu. Guvu lielu dzīves mācību agrā jaunībā. Ļoti patika vēstures stundas pie skolotājas Emilijas Konivāles. Atceros, kā aprēķinājām gadsimtus, bija pat sapnis kļūt par arheoloģi. Atminos, cik jautra dzīve notika internātā, kad vakaros spēlējām miličus un bandītus. Savukārt sporta zāle bija vieta, bez kuras nevarēju dzīvot...

Paldies organizatoriem par iespēju paciemoties sirdij tuvajā skolā! Lielisks pasākums! Bija prieks satikt klasesbiedrus un skolasbiedrus. Lai gaisma skolas logos neizdziest!

ANITA BONDARE, 1985.gada absolvente

Foto - no personīgā arhīva

Klases telpā. Anita (otrā no labās) ar klasesbiedriem Vairi Skabu, Jāni Stērninieku un Solvitu Fogeli.

Fakti

- ◆ 1875.gadā Krišjāņa Bombāna mājā atvērta trīsgadīga pamatskola – Benislavas sākumskola. Par skolotāju tika aicināts Andrejs Lesnieks, J.Cimzes skolotāju semināra absolvents.
- ◆ 1898.gadā zemnieks Krišjānis Bombāns uzdāvināja skolas vajadzībām pushektāru zemes. Uz tās Domopoles pagasta valde ar vietējo iedzīvotāju atbalstu – ziedotiem baļķiem un akmeņiem – pārvietoja un pārbūvēja no Rūbāniem vecu kroga ēku, izveidojot Benislavas I pakāpes pamatskolu.
- ◆ Līdz Latvijas valsts dibināšanai mācības skolā notika tikai krievu valodā. Skolēni apguva krievu valodu, matemātiku, ģeogrāfiju, bet no 3.klases – arī Krievijas vēsturi un ģeogrāfiju.
- ◆ Katru rudenī pirms mācību uzsākšanas skolu iesvētīja pareizticīgo mācītājs no Balviem. Iesvētīšanas dienā bērni saņēma dāvanā grāmatas un svētbildes.
- ◆ 1938.gadā Benislavas skola pārdēvēta par Eglaines skolu, jo netālu no tās auga skaista simtgadīgu egļu audze. 1948.gadā skolā notika pirmais septiņu klašu izlaidums. Izremontētajā vecās pienotavas ēkā izvietoja trīs vecākās klases – piekto, sesto, septīto.
- ◆ 1959.gadā skola saņēma jaunu celtni ar gaišiem kabinetiem un zāli. 1977.gadā uzcelta jaunā Eglaines pamatskolas ēka, kurā tā darbojas arī pašlaik.

Īsumā

Apmeklē Saeimas ēku

Foto - no personīgā arhīva

Aizvadītajā nedēļā Eglaines pamatskolas un Rugāju vidusskolas 41 vanadzēns kopā ar “Vanadzēnu” kustības vadītāju Anitu Stalidzāni organizētā ekskursijā apmeklēja Saeimas ēku, kur gida pavadībā ieguva jaunas zināšanas par tās vēsturi, uzdevumiem un struktūru. Saeimā jaunieši tikās arī ar dažiem 14.Saeimas deputātiem un viņu palīgiem, kuri iepazīstināja ar likumdevēja darba norisēm un pienākumiem, izspēlēja erudīcijas spēli, ļaujot darboties komandā, izzinot jaunus Latvijas spēju apvāršņus. “Mūs uzņēma brīnišķīgi, bija interesanti. Apmeklējām gan Saeimu, gan “Nacionālās apvienības” biroju. Saeimas deputāti stāstīja par vēstures lappusēm, arī to, kā tikām pie brīvības, un, piemēram, dalījās pieredzē, kā jauniešiem pārvarēt kautrību. Apciemojām arī “Daugavas Vanagus”, kur pie skaisti un patriotiski klātiem galdiem pusdienojām,” pastāstīja A.Stalidzāne, piebilstot, ka vanadzēniem šis brauciens bija bez maksas.

Uzziedējis puķu dārzs

Foto - no personīgā arhīva

Pirms Mātes dienas Krišjāņu bibliotēkas vadītāja Daiga Cēgele aicināja ikvienu ienākt un uzrakstīt sirsnīgus vārdus māmiņai, vecmāmiņai vai krustmātei. Katrs uzrakstītais sveiciens kļuva par daļu no īpaša kopdarba – Krišjāņu centrā ir uzziedējis saulains un mīlestības pilns puķu dārzs, kas simbolizē pateicību, siltumu un mīlumu visām māmiņām. Aktivitātē, kā stāsta bibliotēkas vadītāja, piedalījās gan katrs individuāli, gan kopā visa ģimene: “Vēlēja smaidus, vairāk brīva laika sev un daudz mīļu pateicības vārdu par pacietību un atbalstu. Šajā puķu dārziņā atspoguļojas mammas nozīmīgums dzīvē jebkurā cilvēka vecuma posmā.”

Aicina iesaistīties “Grāmatonā”

Līdz 31.augustam izdevniecība “Latvijas Mediji” aicina bērnus vecumā no 3 gadiem, kā arī viņu vecākus un citus ģimenes locekļus, ģimenes draugus iesaistīties grāmatu lasīšanas maratonā “Grāmatons 2026”, lasot grāmatas latviešu valodā un izpildot radošus uzdevumus. Konkursa dalībniekiem jāizlasa četras grāmatas un jāizpilda divi radošie uzdevumi, kā arī jāpievieno foto no katras grāmatas lasīšanas brīža. Dalībnieku iesniegtos grāmatu aprakstus un veiktos radošos uzdevumus izvērtēs žūrija, piešķirot arī īpašas balvas par aktīvu iesaisti un radošumu.

Sagatavoja A.Socka

Ekspresintervija

Maija dziedājumi – svētīga tradīcija

Balvu novada pašvaldības Attīstības plānošanas un investīciju nodaļas uzņēmējdarbības atbalsta speciāliste **Vineta Zeltkalne**

Saka, ka rīta stundai zelts mutē...

– Ar modinātāju. Reizēm pamostos pirms modinātāja. Celies un velies. Pēc plāna, lai paspētu laikā un precīzi uz darbu. Patīk paēst brokastīs savu mīļāko ēdienu – olu, vien-alga, ceptu, vārītu vai omleti. Kafiju nedzeru.

Pavasaris atnāk arī ar domām par darbiem dārzā. Vai kāda puķu dobe jau sagatavota?

– Man vislabāk patīk daudzgadīgās puķes – peonijas un hortenzijas. Hortenzijas arī pamēšļu, apgriežu agri rudenī. Aug pašas, nav daudz rūpju. Veidojas lieli un skaisti krūmi, zied skaisti. Ziedēšanas laikā katru dienu var fotografēt un fotografēt. Priecājos par pavasara ziediem, kas arī ir daudzgadīgie: sniegpulkstenītes, zilsniedzītes, tulpes, hiacintes. Kad paliks siltāks, sastādīšu dobē arī viengadīgās puķes: cinijas, gladiolas, lauvmutītes, asteres, lai ir skaisti visu vasaru un rudenī. Lai ir ziedi, ko likt pušķos, ko dāvinu māksliniekiem, apmeklējot dažādus kultūras pasākumus.

Maija mēnesī cilvēki dzied pie krustiem, arī Tu esi piebiedrojusies dziedātājām?

– Jā, tā ir ļoti svētīga tradīcija. Žēl, ka tik maz to saprot jauni cilvēki. Maija dziedājumos piedalos kopš 2010.gada. Visbiežāk mani varēs sastapt pie Kubulu ciema centra krucifiksa. Patīk braukt arī pie citiem Balvu novada krustiem. Vairāk esmu bijusi Viļakā, Medņevas un Susāju pagastos, arī pie Balvu katoļu baznīcas dārzā esošā krusta. Iemācīties var, tikai darot. Ej, piedalies, klausies, sāc dziedāt līdzīd dziedājumu, tad klusām līdzīd dziedīd pantiņu, un tā pamazām.

Darbojies biedrībā “Saules stari Viļakai”. Pie Viļakas baznīcas šopavasār saziēdējuši tūkstošiem krosusu.

– Paldies Dievam, ka Viļakā kalpo pr. Guntars Skutels, kurš bija idejas autors. Krosusu stādīšana bija projekta iniciatīva. Piedalījos talkā, liels prieks, ka stādījām ilggadīgās puķes. Biedrības “Saules stari Viļakai” biedri cenšas darboties pašī, neprasīt pašvaldībai un negaidīt, kad kāds atnāks un darīs. Šobrīd realizējam projektu “Nākotnes gaismiņas”, kur Viļakas puses jaunieši apmeklē uzņēmumus un iepazīstas ar pieredzi.

Vai plānotājā jau iezīmēts laiks atvaļinājumam?

– Man daudz atvaļinājumu sakrājiēs. Nav laika izmantot. Bet katru gadu cenšos kaut nedaudz paņemt brīvu. Vienmēr maijā, lai var piedalīties maija dziedājumos, un augustā, jo savu vārda un dzimšanas dienu vēlos nosvinēt atpūtā.

Tevi bieži redz staigājot. Priecājiēs un gaidī, kad būs gatavs veloceļš no Kubuliēm, kur dzīvo, uz Balviem, kur strādā?

– Domāju, ka tas taps tikai pēc manas aiziešanas pensijā. Bet esmu neizsakāmi priecīga, ka jau top. Paldies visiem, kuri par veloceļļu ciniņās ministriju gaitēnos un labirintos. Esmu jau staigājusi, kad bija uzsalis un viegli varēja iet pa smilts virsmu. Domāju, ka man velosipēds par vecu. Bet varbūt ar vecu riteni nemaz nevar braukt pa jaunu veloceļļu?

Brīvajā laikā vēl raksti kristīgajai preseī?

– Mēdzu kādus rakstus uzrakstīt “Katoļu Baznīcas Vēstnesim”. Pēdējos gados – par maija dziedājumiem pie krustiem Latgalē. Prieks ir aizbraukt uz citiem novadiem un redzēt, kā maija dziedājumi notiek citviet. Bijū iedomājusies, ja Balvu Centrālajai bibliotēkai ir kultūrvēstures datu bāze, tad tāda ir arī citām bibliotēkām. Pētot sapratu, ka nav gan. Balvi šajā jomā ir unikāli.

Kādi ir Tavi vaļasprieki?

– Man patīk lasīt grāmatas. Tas dod iespēju aizceļot un aizsapņoties, kur nekad dzīvē nenokļūšu. Patīk apmeklēt kultūras pasākumus. Bet sporta pasākumos mani neredzēsiet, jo tā ir bērnības trauma, – skolā lika atzīmes, cik tālu aizmet, aizlec. Domāju – nav sporta stundās jāliek atzīmes. Vēl patīk staigāt, braukt ar velosipēdu, vasaras sezonā – peldēties.

Svētceļojums – dziļi

Dzirdot vārdu ‘svētceļojums’, prātā nāk Aglonas bazilika, kurp augustā svētceļnieki dodas ne tikai no Balvu vai citiem Latvijas novadiem, bet arī daudz ģeogrāfiski attālākām vietām. Svētceļojumu kustība ir populāra visā pasaulē, bet Latvijā tā atjaunojās vairāk nekā pirms 30 gadiem, kad atguvām neatkarību. Pārsvārā svētceļojumā dodas kājām, un pamatā šim ceļam ir garīga vai reliģiska motivācija. Piemēram, uz vienu no vispopulārākajiem svētceļojuma objektiem Eiropā Santiago De Compostella katru gadu dodas ap 350 000 svētceļnieku. Aprīlī divu nedēļu svētceļojumā uz Lurdu devās Vijas Vaikules organizētā desmit cilvēku grupa, kurus garajā ceļā veda Jāzepa Jermacāna vadītais autobuss.

Gribēja aizbraukt tieši uz Lurdu

VIJA VAIKULE svētceļojumos regulāri dodas jau astoņpadsmit gadus, – nē, ne kājām, bet organizē tos sev un interesentiem ar autobusu. “Dievmāte visur ir viena un tā pati – jebkurā dievmatā, jebkurā mājā. Ar Dievu sirdī jādzīvo ik solī,” tā uzskata Vija, piebilstot, ka tieši šopavasār gribējies aizbraukt uz Lurdas svētvietu Francijā. Mūžībā aizgājis vīrs, arī citi dzīves pārbaudījumi likuši doties ceļā. “Šim braucienam gatavojos laikus. Cilvēkiem jāpiesaka naktsmitnes, jāvienojas par transportu. Jau desmit gadus izmantoju briēžuciemieša Jāzepa Jermacāna autobusus, – kuru reizi lielo, kuru – ar mazāk sēdvietām –, tas atkarīgs no cilvēku skaita. Pirmo reizi svētceļojumā braucu ar bērzpīlieša Pētera Delvera organizēto grupu uz Portugāles svētvietām. Ja nemaldos, tas bija 2008. gadā. Braucienā iepazīstu jaunus domubiedrus, apspriežam idejas par tālākiem plāniem,” atklāj Vija. Viņas ticība ir stipra, un daudz kas no iecerēm un plāniem piepildās it kā nejauši, bet svētceļniece zina – Dievs palīdzēja. “Reiz, pirms atradu un satiku šoferīti Jāzepu, Medjugorjē pie Baltā krusta sirsniģi lūdzos, lai varētu uz šejieni atvest cilvēkus divstāvu autobusā. Manu lūgumu uzklaušīja – tādu autobusu atradu Rēzeknē. Šopavasār Lurdā bija tik daudz slimu cilvēku, – invalīdi uz kruķiem, ratiņos sēdošie ar pavadonēm –, visi meklēja cerību uz labāku veselību pie Dieva. Man palaimējās, ka vakarā tiku uz vannām, jo tur bija ļoti gara rinda,” pastāsta svētceļniece.

Lūdz mieru un veselību

Bērzpīlietis ANDREJS IKSTENS ne tikai dodas svētceļojumos, bet tos ir organizējis arī pats. “Mani šajā reizē ļoti uzrunāja Lurda, mistiskā veidā tiku arī izbaudīt dziednieciskās vannas. Skaitīju Rožukroni un no sirds palūdzos par mieru pasaulē, par saviem mazbērniem, no kuriem drīz pēc tam saņēmu ziņu, ka viss ir labi. Redziet, mēs kā cilvēki skaužam, kārojam mantu, īpašumus, bet tie invalīdi, kurus vēroju, gaidot rindu, – viņiem no tā visa neko nevajag. Viņi lūdz tikai veselību, jo grib redzēt, dzirdēt, staigāt, turklāt mēs neviens nevaram zināt, cik daudz mums atlicis dzīvot,” saka viesu nama “Licītis” saimnieks.

Pie stūres un Svētajā Misē

Autobusa šoferis JĀZEPS JERMACĀNS ar sev raksturīgo humoru smeļ, ka braucienā piedzīvojis arī kādu kuriozu. No mājām

Foto - no personīga arhīva

Lurdas bazilika. Daudzi rakstu avoti vēsta, ka šeit notikuši vairāk nekā 7000 brīnumaini atveseļošanās gadījumi, kas saistīti ar Lurdas Dievmātes aizbildniecību svētvietā. Apmēram 100 no tiem oficiāli atzinušas Lurdas sanktuārija amatpersonas, bet citus dokumentējuši biskapi vietējās diecēzēs.

paņemto cepurīti kā nocēlis, ieejot Parīzes Dievmātes katedrālē, tā arī... aizmirsis. Jaunu nopircis Lurdā, tā teikt, ar svētību. Ja nopietni, šīs 6800 kilometrus garais divu nedēļu brauciens nebūt nav garākais viņa kā šofera sarakstā. “Garākais bija 11 tūkstoši kilometru, toreiz vedu svētceļniekus trīs nedēļas uz Lurdu, Fatimu Portugālē, Monseratu Spānijā. Atzišos, redzot, kā Lurdā cilvēki lūdza, kāda ir procesija, kāda atmosfēra, man bira asaras,” atzīst Jāzeps un piebilst, ka svētceļojumos dodas pat vairākas reizes gadā un nav tikai ‘šoferiša’ statusā, nē, – viņš piedalās un līdzpārdzīvo kopā ar visiem svētceļniekiem.

Ticība cilvēkus dara stiprākus

Jautājām, ko par svētceļojumiem domā Viļakas katoļu draudzes priesteris GUNTARS SKUTELS.

Kāpēc cilvēki mūsdienās dodas svētceļojumos?

– Mūsdienās, tāpat kā agrāk, cilvēki dodas svētceļojumos, iekšējas vajadzības vadīti. Pirmkārt, tā ir vēlme izkāpt no ikdienas steigas un piedzīvot Skaistumu. Otrkārt, manuprāt, būtiskākais ir sastapt sevi jaunos apstākļos un meklēt Dievu dziļākā veidā. Pats esmu pieredzējis, ka arī svētceļojums, piemēram, divas dienas Aglonā, spēj atjaunināt, nomierināt, dot gara spēku un kādam – arī dziedināšanu. Nopietnā svētceļojumā parasti dodas kājām un uz ilgāku laiku, lai atrastu atbildes uz dzīves jautājumiem vai pieņemtu kādu ļoti svarīgu lēmumu. Svētceļojumi ir arī veids, kā piedzīvot kopību ar citiem un atjaunot ticību.

Cilvēki tic, ka pēkšņi notiks brīnums?

– Reizēm ticība brīnumiem var stiprināt cilvēku, bet ne tādā vienkāršā nozīmē, ka ‘kaut kas pārdabisks noteikti notiks’. Patiesībā cilvēku stiprina ticība Dievam, kurš var darboties arī pāri mūsu saprašanai. Mana pieredze liecina, ka svētceļojumos dodas ne tikai tie, kuri vienmēr nāk uz baznīcu. Bieži vien tajos dodas ļoti dažādi cilvēki. Un svētceļojums uz katru iedarbojas dažādi. Jautājums, – ko tu sagaidi no tā un cik tu tam esi atvērts?

Latvijā cilvēki augustā dodas uz Aglonu, bet svētceļojumu kustība esot populāra visā pasaulē...

– Brīnumu notikšana vai to piedzīvošana nav atkarīga tikai no pašām vietām vai priekšmetiem, kas mēdz būt ar to vietu saistīti, piemēram, Sv. Antona mēle, kas gadsimtiem ilgi nesatrūd Padovas bazilikā.

Kristīgajā izpratnē brīnumus dara Dievs. Taču ir vietas, kur Viņa klātbūtne tiek piedzīvota īpaši spēcīgi. Un tās parasti ir šīs svētceļojumu vietas. Kaut vai Lurda, kad tur sapulcējas tūkstoši lūdzēju, kuri vienā balsī lūdza vai dzied. Vai Basilica della Santa Casa (Loreto svētnīca), kurā uzstājas pasaules slavenais itāļu tenors Andrea Bočelli. Atvērtā sirds uzreiz sajūt pārdabisko, pārpasaulīgo... Katra svētceļojuma vieta uzrunā dažādi, un katrs svētceļojums atklāj citu Dieva aspektu. Lurdā var sastapt Dievu ciešanās un dziedināšanā, Fatimā – Dievu, kas aicina mainīt dzīvi, Santjago nāk pieredze, kas tevi pavada ceļā soli pa solim, dziļi izzinot sevi. Tāpat arī Latvijā ir dažādas svētceļojuma vietas vēl bez Aglonas. Tāda ir Skaistkalne, kas veltīta ģimenēm, Sarkanu baznīca Rēzeknes novadā, tāpat Kuldīga, Viļāni utt. Piemēram, šogad maija sākumā tika organizēts svētceļojums ar laivām no Kurmenes baznīcas uz Jelgavu pa Lielupi.

Zinu, ka arī uz Viļakas katoļu baznīcu dodas cilvēki no Gulbenes, Rēzeknes, Valmieras, pat no Aizputes un citām pilsētām kā uz nelielu svētceļojumu. Jo aizbraukt uz citu vietu – tā nav greznība, bet nepieciešamība. Jo tieši tā visbiežāk atjaunojas spēki, sakārtojās domas, dvēsele remdējas un iedvesmojas prāts.

āka saruna ar Dievu

Latgales svētceļnieki. Parīze nebūtu Parīze bez saviem 37 tiltiem pāri Sēnai 13 km garumā, tāpēc uz Dievātes katedrālei tuvākā tilta top grupas foto.

Parīzes Dievmātes katedrāle Sītē salā. Tā celta no 12. līdz 14. gadsimtam un bijusi lieciniece neskaitāmiem vēsturiskiem notikumiem – kariem, revolūcijām. 2019. gada aprīlī ugunsgrēks izpostīja katedrāli, nodarot lielus bojājumus, tostarp iznīcinot tās jumtu un ikonisko smaili. Par šo nelaimi sēroja visā pasaulē un vāca ziedojumus tās atjaunošanai, darbi ilga 5 gadus. Nu katedrāles elpu aizraujošās vitrāžas, izsmalcinātie akmens grebumi un smailes, kuru augstums pārsniedz 100 metrus, atkal valdzina miljoniem cilvēku visā pasaulē. Tagad šo svēto vietu *Notre Dame* (UNESCO) apmeklēja arī Latgales svētceļotāji, paspējot pat uz svētdienas Sv.Misi.

Parīzes Svētās sirds bazilika. Tā ir Romas katoļu baznīca Parīzē, veltīta Jēzus Kristus svētajai sirdij. Lai iekļūtu bazilikā, vajadzēja izstāvēt garu rindu, jo tā atrodas Monmartras kalna virsotnē un ir otrs apmeklētākais objekts Parīzē pēc Eifeļa torņa.

Ziedo naudu. Viesu nama “Licītis” saimnieks Andrejs Ikstens ar ģimeni jau vairākus gadus Ziemassvētkos ziedo naudu cilvēkiem, kuriem ir slimi bērni vai slīktāka iztikšana. Viņš aicina dzīvot ticībā, jo tā palīdz nepazaudēt patiesās vērtības šajā dzīvē, kura mums dota isāku vai garāku laiku.

Parkā ar ziedošām rozēm pie Parīzes Dievmātes katedrāles. Vija Vaikule (no kreisās) kopā ar Natāliju Sondari, izbaudot un apskatot arī Parīzes tūristu apmeklētākās vietas.

mūķenei parādījās Dievmāte un apsolija dažādas žēlastības tiem, kuri nēsās tādu medallionu, kādu viņa redzēja savās vizijās. Arī Latvijā šo medallionu pazīst īpaši vecākā paaudze un regulāri to iegādājas.

Pasauleslavenais medallions. Svētceļnieku grupa no Latgales Parīzē apmeklēja kapelu “Notre Dame de la Medaille Miraculeuse”. Baznīca vienmēr ir atzinusi, ka brīnumus var piedēvēt arī relikvijām, un šis medaļas vēstījums ir aicinājums uzticēties Vissvētākās Jaunavas Marijas aizlūgumam. Nosaukums “Brīnumainā medaļona kapela” radās tikai pēc tam, kad medallions kļuva slavens visā pasaulē. Tajā vietā

Brīnumainā medaļona kapela. Kapelā atrodas Svētās Katrīnas Laborē un Svētās Luīzes de Marillakas relikvijas. Mūsdienās šajā kapelā ik gadu ierodas divi miljoni cilvēku, padarot to par vienu no desmit apmeklētākajām kultūras vietām Parīzē.

Brīvbrīdi sagatavoja Z.Logina

Notikums

Seši bērni, stipras vērtības un ģimenes spēks

Jau ceturto gadu Latvijas Daudzbērnu ģimeņu apvienība 1.maijā rīko daudzbērnu ģimeņu dienu, kuras laikā arī organizē konkursu "Latvijas Goda ģimene". Šogad Rīgas Zoodārzā pulcējās 731 daudzbērnu ģimene no visas Latvijas un arī Igaunijas. Prieks un lepnums, ka viņu pulkā bija arī nominanti no Balvu novada – kuplā Žogotu saime no Balvu pagasta, kura ir iedvesmojošs piemērs mīlestībai, kopībai un vērtībās balstītai bērnu audzināšanai.

INETA un ILGMĀRS ŽOGOTAS ir vecāki pieciem dēliem un vienai meitai, kurus audzinot, viņi apliecina, ka stipras ģimenes nav tās, kurās nekad nav grūtību. Stipras ir tās, kurās cilvēki paliek viens otram blakus arī tad, kad ir grūti. Sešu bērnu mamma Ineta stāsta, ka zvans no Balvu Valsts ģimnāzijas ar ziņu, ka viņi vēlas ģimeni izvirzīt nominācijai "Latvijas Goda ģimene", bija ļoti aizkustinošs un savīļojošs, jo ikdienā visi dzīvo savu parasto dzīvi un par šādām lietām pat neaizdomājas. Nedaudz vēlāk ziņu par nomināciju apstiprināja arī Balvu novada pašvaldība, un tad jau nāca Elīnas Treijas (viena no daudzbērnu ģimeņu organizācijas dibinātājam) aicinājums uz 1.maija svētkiem Rīgas Zooloģiskajā dārzā, kas ģimenei izvērtās par ļoti skaistu un sirsnīgu piedzīvojumu. Ineta un Ilgmārs stāsta, ka pasākums bija sirsnīgs un patīkams, bet jo īpašu prieku tas sagādāja bērniem. Šajā dienā viņi vairāk nekā jebkad izjuta, ka apkārt ir ģimenes, kas ikdienu saprot līdzīgi kā paši, un katra no tām bija ar savu stāstu, dzīvi un savu spēku. Bērniem, protams, visvairāk patika dzīvnieki un kopīgā rosība, savukārt vecākus gandarīja apziņa, ka savā ikdienā viņi nav vieni.

Kuplās saimes vecāki atzīst, ka būt nominētiem "Goda ģimenes titulam" ir ļoti īpaša un skaista sajūta, bet tajā pašā laikā tā arī liek aizdomāties, cik liela nozīme ir ģimenei vispār. "Mūsdienās viss notiek tik ātri. Cilvēki nogurst, pazūd sarunas, kopā būšana, bet ģimene tomēr ir tā vieta, kur cilvēks atgriežas pa īstam. Arī mums nav tikai skaistās dienas vien. Ir dienas, kad visi slimo, kad māja ir skaļa un haotiska, kad pašai šķiet, ka rokas nolaižas un nezini, no kura gala sākt. Daudzbērnu ģimenē emociju ir ļoti daudz – smiekli, asaras, nogurums, arī milzīga mīlestība vienlaikus," teic Ineta.

Daudzbērnu vecāki apliecina, ka ikdienu viņu ģimenē nekad

Foto - no personīgā arhīva

Piemērs citiem. Ineta un Ilgmārs Žogotas ir aktīvi gan sava pagasta dzīvē, gan sporta pasākumos un labdarībā. Ilgmārs ikdienā ir prasmīgs harvesteru operators un tehnikas meistars, Ineta pazīstama kā skaistumkopšanas speciāliste un aprūpētāja ar lielu sirdsdegsmi, savukārt bērni savu varēšanu apliecinājuši ar augstiem sasniegumiem mācībās, olimpiādēs un ikdienas dzīvē. Ar savu piemēru viņi apliecinājuši, ka daudzbērnu ģimene ir vairāk nekā kupls pulks pie viena galda – tas ir spēks, kas ik dienu aug mīlestībā, pacietībā un savstarpējā atbalstā.

nav garlaicīga – tajā nepietrūkst skaļuma un kustīguma, jo vienmēr kādam kaut ko vajag, vienmēr kaut kas notiek. Mājās reti ir klusums, bet, viņuprāt, tieši tas arī rada īsto māju sajūtu. "Pats skaistākais ir redzēt bērnu attiecības savā starpā, kā viņi viens otru atbalsta, sargā, samīļo, reizēm pastrīdas un pēc piecām minūtēm jau atkal smejas kopā. Tajos brīžos saprotam, ka lielais nogurums ir tā vērts. Bet, protams, nākas piedzīvot arī grūtības – gan emocionāli un finansiāli, gan fiziski. Ir brīži, kad šķiet, ka sev neatliek laika vispār, kad jūtos nogurusi līdz kaulam. Bet laikam tieši ģimene arī iedod spēku celties un iet tālāk. Jo svarīgākais nav ideāla māja vai perfekta ikdiens, bet gan tas, ka mājās ir cilvēki, kuri viens otru mīl un pieņem arī tajās ne tik vieglajās dienās," secina sešu bērnu mamma.

Ineta un Ilgmārs ir pārliecināti, ka aiz aizvērtām durvīm katrs dzīvo savu īsto dzīvi – ar nogurumu, raizēm, slimošanu, strīdiem, reizēm arī bezspēku. Un tas ir normāli, jo neviena ģimene nav perfekta. "Bērniem atmiņā nepalikis dārgas lietas vai perfekta kārtība mājās. Viņi atcerēsies sajūtu, ka bija mīlēti, samīļoti, sadzirdēti un gaidīti. Tāpēc visiem gribas novēlēt nesalīdzināt savu dzīvi ar citu skaistajiem mirkļiem, bet vairāk saudzēt vienu otru, biežāk pateikt labus vārdus un neaizmirst apskaut savējos. Pats svarīgākais ir izbaudīt ikdienas jucekli, bērnu smieklus, troksni un dzīvošanu pa īstam, jo pēc gadiem tieši šķietami parastie mirkļi būs paši dārgākie," teic kuplās Žogotu saimes vecāki.

Bijušie balvenieši piedalās kultūras dienā Lesterā

2.maijā Lesteras ielas Anglijā pieskandināja latviešu dziesmas un deju soļi. Jau desmito reizi Apvienotajā Karalistē norisinājās Latviešu Kultūras diena, kas šogad kļuva par vienu no vērienīgākajiem latviešu kopienas notikumiem, pulcējot vairāk nekā 500 dalībnieku. Šis notikums kļuvis par vienu no nozīmīgākajām latviešu diasporas tradīcijām, kuras galvenā ideja ir parādīt un celt godā latviešu kultūru Apvienotajā Karalistē, stiprinot latvisko identitāti ārpus dzimtenes.

Pasākuma kuplajā dalībnieku pulkā bija arī bijušie balvenieši SANITA un SANDIS LĪCĪŠI ar meitu LAURU, kuri vienmēr ar lepnumu sevi dēvējuši par latviešiem. Viņi no dzimtās puses ir projām jau 10 gadus un, kā vairums latviešu tolaik, tālajā 2016.gadā uz Lesteru atbrauca uz neilgu laiku pastrādāt. Taču dzīve ieviesa savas korekcijas – 2017. gadā Sanitai un Sandim piedzima meita Laura, kura ir vienīgais bērns ģimenē. Tā, pavisam nemanot, pagāja gads pēc gada, Laura sāka skolas gaitas, un kādā brīdī bijušajiem balveniešiem nāca atskārsme, ka Anglijā paliks par otrajām mājām uz ilgu laiku. Iespējams, pat uz mūžu. "Lai nezaudētu saikni ar dzimto pusi, iesaistījāmies latviešu kopienā "D Melody Families Get Together" jeb, kā mēs latviski sakām, Melodijas latviešu kopienā. Tur mācāmies dziedāt latviešu dziesmas, dejojām tautu dejas un labi pavadām laiku kopā ar citām latviešu ģimenēm. Svinam visus latviešu svētkus, Ziemassvētku laikā mazīe iepazīst, kas ir ķekatas, Lieldienās piedalās olu ripināšanas sacīkstēs, savukārt ieligošanas svētkos gatavojas koncertam. Pateicoties šiem svētkiem, mūsu bērni zina, kas ir Mirtante un kā izskatās limuzīns Jāņu nakts krāsā," stāsta Sanita. Bijusi balveniete uzskata, ka, arī esot projām no mājām, bērniem jāmača latviešu tradīcijas, jo diemžēl tās sāk izzust ne vien lielā aizbraucēju skaita dēļ, bet arī tādēļ, ka liela daļa Latvijā dzīvojošo aizņemtības dēļ aizmirst atzīmēt latviskos svētkus: "Mums ir vēlme šo sajūtu paturēt un saglabāt kaut mirkli ilgāk. Ļoti gribu ticēt, ka, izaugot un veidojot savu ģimeni, meita paņems līdzi kaut kriptiņu no latviešu tradīcijām, saglabās latviskumu un arī saviem bērniem mācīs un stāstīs par Latviju, par Balviem, kurus viņa ļoti mīl."

Bijusi balveniete stāsta, ka viens no gada gaidītākajiem pasākumiem ir Latviešu Kultūras diena, kas ir lieliska iespēja sajūst māju tuvumu tālienē, dzirdēt latviešu valodu un būt kopā ar tik daudz Anglijā dzīvojošiem latviešiem, arī balveniešiem. "Runājot ar citiem latviešiem, secinām, ka Latviešu Kultūras diena Anglijā mums ir kā mazie dziesmu un deju svētki, kurus izbaudām no sirds. Esam ļoti gandarīti, ka, dzīvojot Anglijā, iemācījām meitu runāt lasīt un rakstīt latviski," lepojas bijusi balveniete. Viņa priecājas, ka Latviešu Kultūras dienā tirdziņā bija iespēja baudīt arī dažādus no Latvijas vestus gardumus, kā, piemēram, medu, maizi, Latvijā darinātu alu un kvasu. Savukārt mazīe īpaši priecājās par cukurgailiņiem un "Laimas" konfektēm," teic Sanita.

Visas dienas garumā četrās dažādās vietās pilsētā notika interesantas un aizraujošas aktivitātes, līdz ar to nevienam nebija laika garlaikoties. Programma bija ļoti plaša, un tajā piedalījās gan pieaugušie, gan bērni. Lesteras skatuves pieskandināja dziedātāji, dejojāji un teātra kopu dalībnieki. Pati Sanita piedalījās ar muzikālo projektu "Skanda", uz skatuves izpildot Raimonda Paula dziesmu "Dzīvīte, dzīvīte, šūpojos Tevī" un jestrū dziesmu "Ķēvīt, mana svīlpastīte". Savukārt meita Laura piedzīvoja pirmo nozīmīgo uzstāšanos ar latviešu bērnu pulciņu "Lapsēni", ko vada deju skolotāja Elīna Lapiņa. Sanita stāsta, ka bija milzīgs prieks redzēt, kā lielie dzied un dejo kopā ar mazajiem, parādot, ka latviskās tradīcijas svarīgas visām paaudzēm. Programmu papildināja latviešu teātra izrādes un aizraujošas zibakcijas, kas piesaistīja garāmģājēju uzmanību. Interesentiem bija iespēja apskatīt arī īpašu izstādi, bet bērni darbojās radošajās darbnīcās, kurās viņiem bija iespēja zīmēt, krāsot un likt puzles.

Kā ierasts, Latviešu Kultūras dienas nepaliek vienā vietā. Šī tradīcija ir dzīva un mainīga, katru gadu iedzīvinot citu Apvienotās Karalistes pilsētu. Lesterā ir veiksmīgi aizvadījuši jubilejas desmito kultūras dienu un nodevusi stafeti tālāk uz ziemeļiem. Bijusi balveniete stāsta, ka nākamajā gadā latviešu dziesmas, dejas, teātra spēle un bērnu smiekli pieskandinās Edinburgu, tādēļ Skotijas galvaspilsēta jau tagad sāk gatavoties, lai uzņemtu kuplo dalībnieku pulku un turpinātu šo nozīmīgo tradīciju.

Foto - no personīgā arhīva

Kultūras dienā Lesterā. Mamma Sanita un meita Laura ir gandarītas par iespēju uzstāties, izbaudīt latviskās tradīcijas un kopā būšanu.

Lapsēnu logo.

Sanita kādreiz mācījusies Balvu Mākslas skolā, tādēļ tagad labprāt liek lietā iegūtās zināšanas – "Melodijas" koncertiem zīmē afixas, *lapsēniem* – komiksa veida fragmentiņus. Viņas zīmētie lapsēni ir arī uz bērnu deju pulciņa karoga, ko nesa kultūras dienas gājienā.

Foto - no personīgā arhīva

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Ugunsdzēsībai Latvijā – 161

Vienmēr gatavi steigīt palīgā

Balvi un Latvija ir drošībā. Pēc motobrauciena ugunsdzēsēji glābēji piestāja pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, kur vienojās kopbildei. Tie ir cilvēki, kuri ik dienu gatavi riskēt ar savu dzīvību, lai glābtu un parūpētos par citu drošību. To novērtēja arī pārējie iedzīvotāji, šo pasākumu apmeklējot kuplā skaitā.

1865.gada 17.maijā Rīgas brīvprātīgo ugunsdzēsēju komanda pirmo reizi izbrauca uz ugunsgreku Vecrīgā, tādējādi ieliekot pirmo pamatakmeni mūsdienu ugunsdzēsēju dienesta attīstībā visā Latvijā.

Vienlaikus ugunsdzēsības paši pirmsākumi mūsu valstī meklējami jau 18.gadsimta otrajā pusē Rīgā, kad cīņa pret postošajām uguns liesmām bija visu pilsētnieku svēts pienākums. Vēsturnieki zina stāstīt, ka pirmie oficiālie ugunsgreku apkarošanas noteikumi galvaspilsētā paredzēja stingrus aizliegumus, kad naktis ar degošu sveci nedrīkstēja staigāt pa telpām, ar aizdegtu pipi vai cigāru bija aizliegts atrasties pat savas sētas laukumā, bet bodītēs, lai sasildītos, nedrīkstēja izmantot traukus ar kvēlojošām oglēm. Noteikumu neievērotājiem sodu ilgi gaidīt nenācās. “Savukārt, kad izcēlās ugunsgreks, Rīgas rātsnama tornī parādījās viena līdz četras sarkanas bumbas, kas vēstīja, kurā priekšpilsētā notikusi ugunsnelaime, zvanīja baznīcu zvani un skanēja traukmes tarkšķi – pie dēļiem piestiprinātas metāla līstes, kuras, griežot ar rokturi, radīja skaņas. Un sākotnēji, kad vēl nebija gāzmasku, ugunsdzēsēji sejai uzklāja samitrinātu auduma gabalu vai saslapināja ūsas un tās ielika nāsīs, lai dūmos būtu vieglāk elpot. Ūsas nereti gan aizdegās, bet to neņēma vērā – tās tomēr bija dabisks filtrs,” interesantajās Latvijas ugunsdzēsības pagātnes liecības kādā no intervijām reiz dalījās vēsturniece Daina Hincenberga.

Par godu šiem vēsturiskajiem notikumiem un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) 161.dzimšanas dienai, aizvadītajā svētdienā ikviens bija aicināts apmeklēt ugunsdzēsības depo visā Latvijā. Savukārt Balvu pilsētā notika vēl nebijis pasākums – ugunsdzēsēju glābēju motobrauciens! Kā tas aizritēja, plašāk lasiet un skatiet fotoreportāžā!

Kopā ar ģimeni. VUGD Balvu daļas ugunsdzēsējs glābējs (autovadītājs) kaprālis MAKSIMS ĻVOVS, kurš šajā profesijā strādā jau piecus gadus, ugunsdzēsības svētkus pavadīja ne tikai ar saviem kolēģiem, bet arī ar ģimeni: sievu Eviju un divām burvīgām meitiņām – Milu un Emiju. Jāpiebilst, ka Maksims motobraucienā devās ar savu motociklu, ar kuru labprāt pārvietojas arī ikdienā.

Motobrauciens. Ugunsdzēsēju glābēju motobraucienā piedalījās VUGD darbinieki teju no visas Latvijas – ne tikai no Balvu daļas un Viļakas posteņa, bet arī no tālās Rīgas 2.daļas, Daugavpils 1.daļas, Siguldas daļas, Ludzas daļas, Gulbenes daļas, Viļānu posteņa un Krimuldas brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības.

Trīs vīri. Aizvadītais motobrauciens bija arī lielisks saliedēšanās pasākums. Attēlā (no labās puses): ugunsdzēsējs glābējs ANDREJS CIMOŠKO no Rīgas un divi VUGD darbinieki no Daugavpils – OĻEGS VANCEVIČS un VITĀLIJS TABUNOVS.

“Aicināti stāties mūsu rindās!” VUGD Balvu daļas vada komandiera vietnieks kaprālis OTTO KAPTEINIS, kurš šajā dienestā strādā jau trešo gadu, pastāstīja, ka ideja Balvos aizvadīt motobraucienā radās, jo Balvu daļā ir krietns pulks moto entuziastu un motociklu īpašnieku. Turklāt, uzrunājot braucienā piedalīties VUGD darbiniekus no citām Latvijas pilsētām, šajos svētkos tika radīta lieliska kopības sajūta. “Mēs vienmēr steigšim palīgā, un droši aicināti stāties mūsu rindās!” uzsver O.Kapteinis, kurš turpina ceļu uz izaugsmi un neklātienē apgūst zināšanas Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžā.

Tehnika strādā labi! Ikvienam bija arī iespēja iepazīt ugunsdzēsēju glābēju ikdienu tuvplānā, tostarp apskatīt ugunsdzēsības tehniku un aprīkojumu. Attēlā redzama SELVA SEJĀNE ar brāli MĀRI, kuri pārbaudīja, vai ugunsdzēsības stobrs ir darba kārtībā.

Vai ir tieši laikā? Atvērto durvju dienā VUGD Balvu daļā pielaižot ugunsdzēsēja glābēja formas tērpu steidza arī balvenietis MĀRIS SEJĀNS. Lai tā derētu kā uzlieta, vēl tikai mazdrusciņ jāpaaugas, bet atbildi uz jautājumu, vai nākotnē vēlas kļūt par ugunsdzēsēju glābēju, Māris zina jau tagad. “Jā!” viņš nešaubīgi atbildēja.

Saņem apbalvojumus

Atzīmējot Ugunsdzēsēju un glābēju dienu un ugunsdzēsības Latvijā 161.gadadienu, kā arī godinot ieguldījumu Latvijas un tās iedzīvotāju drošības stiprināšanā, četri mūspuses ugunsdzēsēji glābēji saņēma apbalvojumus. VUGD Goda raksts – Balvu daļas vada komandierim leitnantam KASPARAM BUKŠAM. VUGD III pakāpes apbalvojuma zīme “Par priekšzīmīgu dienestu” – Viļakas posteņa ugunsdzēsējam glābējam (autovadītājam) seržantam AIVARAM ŠAICĀNAM. VUGD Pateicība – Balvu daļas ugunsdzēsējam glābējam (autovadītājam) kaprālim AIGARAM ANDREJEVAM un Balvu daļas vada komandiera vietniekam kaprālim VLADISLAVAM POTAPOVAM.

Sagatavoja A.Ločmelis, foto – A.Kirsanovs

Cenšas uzburt karaļvalsti

Edgars Gabranovs

Maijā Balvu Kultūras un atpūtas centrā aizvadīts forums “Balvu novada kopienu enerģija”, kurā piedalījās arī klimata un enerģētikas ministrs Kaspars Melnis.

Foruma moderators Kaspars Markševics uzsvēra, ka galvenais motīvs ir būt kopā un pārrunāt to, kas katram ir svarīgs: “Katrs mēs veidojam savu karaļvalsti tādu, kādu vēlamies. Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks klātesošajiem taujāja, ar ko sākas kopiena: “Jūs uzrunā rūpes par bērniem, jaunām ģimenēm. Rūpes par tiem, kas patiesībā veidos nākotni, nākotnes kopienas. Ko mēs viņos ieaudzinām? Vēlmi un varēšanu būt darba devējiem, uzņēmējiem vai darba ņēmējiem – gan vieni, gan otri ir vajadzīgi. Palūkosimies uz lauksaimniekiem. Ja es teikšu, ka katram otrajam ir darba turpinātājs, tad nāksies secināt, ka krietni mazāks skaits ir to saimnieku, kura darbu turpinās viņa dēls, meita, znots vai kāds cits ģimenes loceklis. Katrs darbs ir ar savu garozu, un uz katras garozas uzsmērējam sviestu, uzliekam gaļas vai desas gabaliņu. Patiesībā tas ir stāsts, kā mēs savu garozu nodekorējam un cik sātiga tā būs. Tas atkarīgs no mums pašiem. Neesmu saskaitījis, bet, ja paceltu rokas, kas piedalās forumā, iespējams, secinātu, ka daudzi strādā pašvaldībā. Lai kā tas būtu vai nebūtu, pašvaldības darbinieki ir visaktīvākie visās jomās. Arī es esmu kopienas loceklis. Ja nespēsim vienoties par kopējām lietām, tad katrs atsevišķi arī skries savā virzienā. Katrs mēs ģimenē, darba kolektīvā vai sabiedrībā esam izteikuši solījumus, un tie nevar būt tikai vārdi, jo solījumiem jāseko piepildījumam. “Boņuka” balvas pasniegšanas ceremonijā bija izvirzīti četri balvenieši, kuras laikā tikai vienreiz sadzirdēju vārdu ‘Balvi’. Tas bija Lindas Vitolas Balvu Mūzikas skolas vadītais vokālais ansamblis. Esmu lepns, ka mana dzimtā vieta ir Kurna. Esmu balvenietis, kurš šeit dzīvo kopš dzimšanas. Vienmēr slavēju Latgali un Balvu novadu. Tāpat vienmēr stiprināšu jebkuru, kurš šeit dzīvo un strādā – no tā nekautrēšos. Mēs nepaliekam vājāki, ja ar lepnumu nesam savas dzimtas vietas un zemes vārdu. Paliekam viennozīmīgi stiprāki, lai, aizbraucot jebkur, mūs atpazīst. Lūk, Lindas kolektīvs, izcilā Upīte, maija dziedājumi, lauksaimnieki utt.

Novadniece. Personīgās izaugsmes trenere Danuta Kiopa atklāja, ka tētis nāk no Baltinavas puses. Viņa klātesošos aicināja samīļot katram pašam sevi, paskaidrojot, ka šādā brīdī mūsu smadzenes pāriet no viena viņa uz citiem, tās stabilizējot.

Esmu par to, ka visi kopā ceļam kopējo lepnumu. Forumā noteikti gribētu redzēt daudz vairāk balveniešu un pagastu kopienu pārstāvju.”

Biedrības “Ziemeļlatgales partnerība” valdes priekšsēdētāja Ieva Leišavniece priecājās, ka uz forumu atnākušajiem ir apņēmības pilnas sejas: “Tas ir ļoti svarīgi. Mēs neesam sanākuši tāpēc vien, lai ievilktu ķeksīti reģistrācijas lapā. Mēs esam sanākuši kopā, jo mums rūp mūsu mājas un novads. Ja runājam par vārdu ‘drošība’, tas skan attāli un nopietni. Bet, ja šo vārdu pārvērš vienkāršā valodā un dažos vienkāršos teikumos, tad drošība ir sajūta. Sajūta, ka varu vakarā iziet ārā un pastaiģāties. Tā ir pārliecība, ka es vai mans kaimiņš redzēs, ka manā vai kaimiņa sētā kavēsies kāds svešinieks. Drošība ir pārliecība, ka mūsu karavīri, zemessargi, policisti un ugunsdzēsēji nav tikai formas tērpi. Tie ir cilvēki, kuriem mēs uzticamies. Neviena likums vai rīkojums no augšas mums nedos iespēju justies droši un sadarboties, ja paši to nedarīsim, ja nesanāksim kopā, nenoliksīm malā mundierus. Runāsim viens ar otru kā Balvu novada cilvēki, nevis kā ierēdnis un iedzīvotājs. Ko ar to visu iesākt? Ļoti gribētos, lai forumus ir kā tilts, kas mūs visus savieno, un mēs spējam atrast jēgu un mērķi saviem darbiem.”

Jāsecina, ka foruma dalībnieki aktīvi darbojās VUGD organizētajās praktisko iemaņu stacijās.

Var būt arī bērnišķīgs. Pēc balonu saspēles kopā ar novada domes priekšsēdētāja vietnieci Intu Kaļvu klimata un enerģētikas ministrs Kaspars Melnis rosināja diskutēt par energokopienām, vietējo enerģijas ražošanu un iedzīvotāju iespējām iesaistīties ilgtspējīgas enerģētikas attīstībā. Ministrs pastāstīja, ka savulaik vēlējās atjaunot pieslēgumu pamestā privātmājā: “Vajadzēja pievienot atpakaļ trīs vadus, par ko pieprasīja 12000 eiro maksu. Pusgads aizrīvēja sarunās, lai šī summa saruktu līdz 600 eiro.” Spriežot par energokopienām, viņš neslēpa, ka process uz priekšu virzās lēni un mokoši.

Atklāj iekšējo resursu. Balvu novada domes priekšsēdētāja Jāņa Trupovnieka uzrunā bija jaušams neliels sarūgtinājums par foruma apmeklētāju skaitu. “Jebkurš sākums ir labs. Izvirzām mērķus un virzāmies uz priekšu ar augstu paceltu galvu,” viņš vēlēja. Novada vadītāja smaids atplauka, kad klātesošie ar baloniem, personīgās izaugsmes treneres Danutas Kiopas mudināti, izbaudīja laimes pamatformas. “Mēs esam resurss paši sev,” paskaidroja trenere.

Atpūta

Prātnieks

5. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsīm līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111 vai elektroniski uz e-pastu iluta@balvurcb.lv.

Horizontāli

3. Viela, ko izdala ievu ziedi un lapas un kas nogalina pat sīkus kukaiņus. 7. Moderns apģērbs, kura “dzimšanas diena” ir 1873.gada 20.maijs. 8. Sporta veids, kurā maija sākumā Balvu novada sieviešu komanda Latvijas čempionāta Reģionālajā līgā izcīnīja 3.vietu, bet meiteņu komanda Rēzeknes novada Junioru līgā – 1.vietu. 9. Vārda dienas gaviļnieks maijā. 10. Latvijas pūtēju orķestru svētku “Skanēt savā laikā”, kas norisināsies Balvos 30.maijā, mākslinieciskais vadītājs (uzvārds). 11. Britu medicīnas māsa, kuras dzimšanas dienā, 12.maijā, svin Starptautisko māsu dienu (uzvārds). 13. Pilsēta, kurā 1864.gadā nodibināja pirmo brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrību Latvijā. 14. Starptautiska akcija maijā, kurā tūkstošiem cilvēku dodas baudīt kultūru vēlās vakara stundās. 17. Kukainis, kuram par godu 20.maijā atzīmē pasaules dienu. 19. Latvijas politiķis, kurš kļuva par ietekmīgu Eiropas Komisijas izpildviceprezidentu (uzvārds). 20. Pavasara zieds, no kura iegūst pasaulē dārgāko garšvielu. 21. Mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcā (uzvārds). 22. Viela, kas veido nervu šķiedru apvalku. 23. Rugāju pagastā dzimis profesors, medicīnas zinātnu doktors, vokālists, kuram šī gada 6.maijā atzīmējam 105.dzimšanas dienu (uzvārds). 24. Vārda dienas gaviļniece maijā. 25. Bijušais novads Ziemeļlatgalē, kuru pirms 15 gadiem maijā apmeklēja toreizējais Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Vertikāli

1. Ugunsdzēsēju depo sastāvdaļa, kas vēsturiski kalpoja gan novērošanai, gan šļūteņu žāvēšanai. 2. Latviešu dzejniece, rakstniece un tulkotāja, kurai šī gada 30.maijā atzīmējam 95.dzimšanas dienu (uzvārds). 4. Ironisks apzīmējums Eiropas Parlamenta regulārajai braukāšanai starp Briseli un Strasbūru. 5. Pirmā sieviete – pilote, kura pirms 94 gadiem maijā viena pati pārlidoja Atlantijas okeānam (uzvārds). 6. Mātes dienas tradīcijas iedibinātāja (uzvārds). 12. Basketbolists, kura “Air” apavi 2020.gada maijā tika izsolīti par rekordlielu summu (uzvārds). 13. Iela Rīgā, kurā 1990.gada 4.maijā pulcējās tūkstošiem cilvēku, gaidot balsojumu. 15. Vienkāršs mūzikas instruments, ko var izgatavot no ceriņu zariem. 16. Eiropas Savienības balvas literatūrā ieguvēja, garstāsta “Vārns” autore (uzvārds). 18. Lielākā Eiropas Savienības valsts pēc teritorijas.

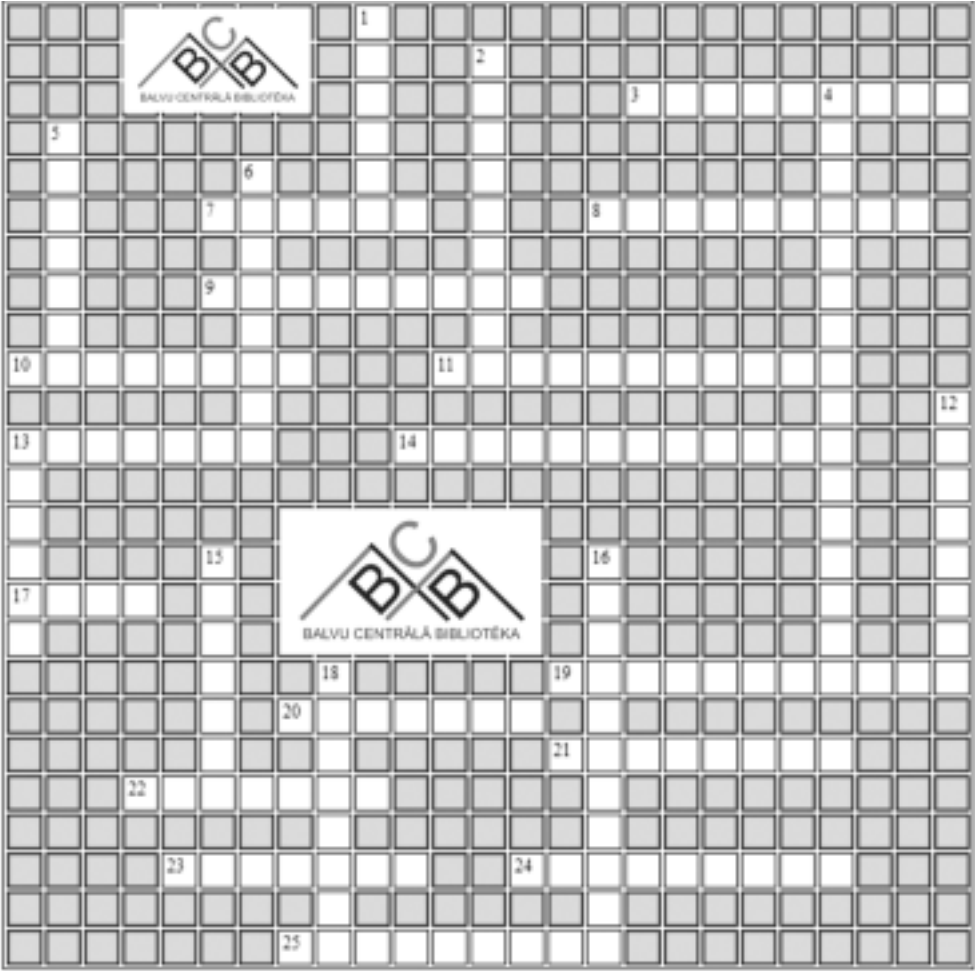
4. kārtas atbildes

Vertikāli

1.Norvēģija. 2. Nāves ieļēja. 3. Ozolmājas. 5. Zeaksantīns. 8. Patiesība. 10. Homonīmi. 11. Krēslīņa. 13. Pujate. 14. Ventspils. 15. Dzeguze. 18. Šepetis. 19. Mangāns.

Horizontāli

4. Marģers. 6. Rogevēns. 7. Smūtijs. 9. Svarcelšana. 12. Lielā talka. 15. Duļbinskis. 16. Piļknābis. 17. Viviāna. 20. Besjēra. 21. Ingremis. 22. Trusis. 23. Atēnas. 24. Rukšāns.

Pareizās atbildes iesūtījuši: A.Mičule, L.Mežale, E.Barkāne, Ļ.Baranova, Ā.Zeltkalne, I.Homko, J.Pošeika, Z.Pulča, M.Paidere.

Balvu no apgāda “Zvaigzne ABC” saņem ZITA PULČA no Balviem. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Farmaceita konsultācijas loma pieaug

Modernās zāļu formas – nākotne jau šodien

Tradicionāli ārstēšana gadu desmitiem balstījusies uz tabletēm, mikstūrām, kapsulām un injekciju šķīdumiem, bet mūsdienās arvien lielāku nozīmi iegūst jaunas zāļu formas – mērķtiecīgas, kontrolētas un personalizētas zāļu piegādes sistēmas. Jaunās zāļu formu tehnoloģijas bieži ir sarežģītas pēc uzbūves un darbības mehānisma, un to pareiza lietošana ir cieši saistīta ar terapeitisko rezultātu, tādēļ liela loma ir farmaceitam, kurš spēj izskaidrot un palīdzēt zāļu pareizā lietošanā.

Sertificēta “Mēness aptiekas” farmaceite ĒRIKA PĒTERSONE skaidro: “Modernās zāļu formas ne tikai uzlabo zāļu biopieejamību jeb to, cik liels daudzums zāļu vielas nonāk sistēmiskajā cirkulācijā (asinīs), bet arī samazina toksicitāti, optimizē izvadišanu no organisma, kā arī uzlabo pacientu līdzestību ārstēšanas procesā. Par jaunām zāļu formām un to priekšrocībām ir vērts būt informētiem, jo tās ir jau šodien pieejami farmācijas nākotnes sasniegumi.”

Nanotehnoloģijās balstītas zāļu formas

Nanotehnoloģija farmācijā ir viena no straujāk augošajām nozarēm, kas būtiski ietekmē zāļu izstrādi, efektivitāti un drošību. Farmaceite stāsta: “Nanomedikamentos izmanto īpaši sīkas daļiņas izmēra diapazonā no 1 līdz 1000 nm, lai uzlabotu aktīvās vielas šķīdību, stabilitāti, biopieejamību un mērķtiecīgu piegādi konkrētiem audiem vai šūnām. Tas ir sevišķi aktuāli, piemēram, onkoloģijā un hronisku slimību terapijā.” Pirmās nanodaļiņas tika izstrādātas ap 1970.gadu un sākotnēji izmantotas kā nesēji vakcīnu un citotoksisku zāļu ievadei. Pēdējās trijās desmitgadēs nanotehnoloģija ir piedzīvojuši milzīgu pētniecības un attīstības apjomu. “2020.gadā vien par nanomedicīnas pielietojumu zāļu piegādes sistēmās (DDS) zinātniskajā literatūrā tika publicēts 1351 raksts. Taču, neraugoties uz ievērojamo eksperimentālo rezultātu apjomu, joprojām pastāv neskaidrības maz izpētītās jomās, piemēram, par organismā esošo (*in vivo*) šūnu atbildes reakciju uz nanodaļiņām un to precīzo likteni šūnās. Tas ir viens no izejām, kāpēc farmācijas nozarē nav noticis straujš šo produktu izrāviens, – līdz šim zāļu tirgū ir nonākusi tikai neliela daļa no izstrādātajām zālēm, izmantojot šo metodi,” norāda Ē.Pētersone.

Ilgstošas darbības injekcijas

Ilgstošas darbības injekcijas nodrošina kontrolētu aktīvās vielas atbrīvošanos no ievadišanas vietas vairāku nedēļu vai mēnešu laikā pēc vienreizējas devas. “Ilgstošas darbības injekcijas ir nozīmīga mūsdienu zāļu piegādes sistēma, īpaši hronisku slimību terapijā, kur svarīgs ir zāļu iedarbības ilgums un pacientu līdzestība. Ilgstošas darbības injekcijas rada *depo* jeb zāļu vielas uzkrāšanos audos un pakāpenisku nonākšanu asinsritē. Galvenās to priekšrocības ir, piemēram, uzlabota līdzestība, kas ir īpaši svarīgi psihiatrijā un HIV terapijā, samazināts recidīvu risks, kas var būt, izlaižot tablešu vai kapsulu lietošanas reizes perorālās devas, mazāks pārdozēšanas risks, retākas vizītes pie ārsta. Protams, ir arī daži trūkumi un ierobežojumi, piemēram, terapiju nevar ātri pārtraukt, ja radušās blakusparādības, ir iespējama lokāla reakcija injekcijas vietā, šīm zālēm ir sarežģīta ražošana un kvalitātes kontrole, kā arī augstākas izmaksas. Tomēr pasaulē jau ir vairāki reģistrēti ilgstošas darbības injekciju medikamenti,” norāda farmaceite.

3D drukātas un personalizētas zāļu formas

Trīsdimensiju (3D) druka tiek uzskatīta par revolucionāru tehnoloģiju daudzās nozarēs, un tai ir arī potenciāls pielietojums farmaceitiskajā ražošanā, īpaši gadījumos, kad nepieciešama individuāla pieeja. 3D drukas tehnoloģijas ieviešana farmācijā ļauj veidot zāļu formas ar sarežģītu iekšējo struktūru un kontrolētu, pakāpenisku zāļu izdalīšanos. Šī tehnoloģija īpaši nozīmīga pediatrijā (bērniem) un geriatrijā (veciem cilvēkiem), kur nepieciešama individuāla dozēšana. “3D drukas būtiskākā priekšrocība farmācijā ir iespēja precīzi kontrolēt zāļu formas iekšējo struktūru un aktīvās vielas izvietošanu. Taču par spīti ievērojamajam zinātniskajam progresam, 3D drukai joprojām ir būtiski izaicinājumi. Ražošanas process bieži ir laikietilpīgs un ekonomiski mazāk efektīvs nekā masveida ražošana. Turklāt personalizētu zāļu

formu gadījumā sarežģītāki kļūst arī likumdošanas jautājumi, īpaši attiecībā uz kvalitātes kontroli,” uzsver farmaceite.

2015.gada augustā ASV apstiprināja pirmo farmaceitisko produktu, kas tika izgatavots, izmantojot trīsdimensiju (3D) drukas tehnoloģiju. Īpaši izveidotā porainā tablete, nokļūstot mutē un uzsūcot nelielu malķu šķidrums, ātri izšķīst, ievērojami atvieglojot lietošanu pacientiem ar grūtībām norīt klasisku tableti. Tehnoloģija ļauj izveidot tableti, kura satur pat 1000 mg aktīvās vielas vienā devā, kas joprojām nerada norīšanas grūtības. Tas ir nozīmīgs solis uz priekšu, domājot par lietošanas ērtumu un devas precizitāti.

Transdermālas inovācijas

“Transdermālā (caur ādu) zāļu piegāde pēdējās desmitgadēs ir attīstījusies no vienkāršiem plāksteriem ar mazas molekulas vielām līdz tehnoloģiski sarežģītām sistēmām, kas spēj nogādāt arī lielmolekulārus un bioloģiskus preparātus. Šīs piegādes priekšrocības ietver, piemēram, izvairīšanos no pirmreizējās sadalīšanās aknās, labāku pacienta līdzestību un iespēju nodrošināt kontrolētu zāļu izdalīšanos ilgākā laika periodā. Tomēr galvenais ierobežojums tradicionālajām transdermālajām sistēmām joprojām ir ādas ārējais slānis, kas efektīvi aizsargā organismu pret vielu iekļūšanu un būtiski ierobežo ūdenī šķīstošu un lielu molekulu savienojumu uzsūkšanos,” skaidro farmaceite.

Mikroadatu plāksteri

Par vienu no daudzsoļākajām pieejām pēdējos gados ir kļuvusi mikroadatu tehnoloģija. “Mikroadatas ir mikromēroga struktūras, kas, ievadītas ādā, mehāniski pārvar raga slāni, radot mikroskopiskus kanālus, bet nesasniedzot nervu galus dziļākajos audos. Rezultātā iespējams panākt labāku caurlaidības pieaugumu bez būtiskām sāpēm vai invazīvas iejaukšanās. Šī īpašība ļauj apvienot tradicionālo plāksteru ērtumu ar injekcijām raksturīgo efektivitāti,” stāsta “Mēness aptiekas” farmaceite Ērika Pētersone un uzsver, ka mikroadatu tehnoloģijai ir plašs pielietojuma potenciāls. “Vakcinācijā mikroadatu plāksteri piedāvā iespēju vienkāršot imunizācijas procesu, samazināt nepieciešamību pēc apmācīta medicīnas personāla un mazināt aukstuma ķēdes prasības. Papildus vakcīnām mikroadatas tiek pētītas arī bioloģisko zāļu, hormonu, insulīna un citu lielmolekulāru savienojumu ievadei, kur tradicionālā piegāde (tablešu formā vai caur ādu) ir neefektīva. Dermatoloģijā un estētiskajā medicīnā tās izmanto lokālajai terapijai un ādas atjaunošanas stimulācijai.”

Neraugoties uz ievērojamo progresu, ražošana rūpnieciskā mērogā joprojām ir izaicinājums, jo nepieciešama augsta precizitāte un atbilstoši kvalitātes kontroles standarti. Būtiski ir izvērtēt arī ilgtermiņa drošību, iespējamo ādas kairinājumu un pacientu lietošanas pieredzi.

Zāļu formu nozīme terapijā

“Ja agrāk galvenais uzsvars tika likts uz zāļu aktīvo vielu un tās devu, tad mūsdienās arvien lielāka nozīme ir zāļu formas spējai nodrošināt kontrolētu zāļu vielas izdalīšanos, mērķētu piegādi, uzlabotu biopieejamību un labāku panesamību. Modernās zāļu formas ir instruments, ar kura palīdzību iespējams optimizēt terapijas efektivitāti un drošumu. Jaunās zāļu formu tehnoloģijas bieži ir sarežģītas pēc uzbūves un darbības mehānisma, un to pareiza lietošana ir cieši saistīta ar terapeitisko rezultātu, tādēļ liela loma ir farmaceitam, kurš spēj izskaidrot un palīdzēt zāļu pareizā lietošanā. Ari zinātniskie pētījumi apliecina, ka farmaceita iesaiste izglītošanā un terapijas uzraudzībā uzlabo pacientu līdzestību un ārstēšanas iznākumu,” norāda sertificēta farmaceite Ē.Pētersone.

Aktuāli

Augstskolas pašas noteiks studiju vietu skaitu

Turpmāk studiju vietu skaitu augstskolās vairs ne-noteiks izglītības un zinātnes ministrs, bet pašas augstskolas, balstoties uz valsts noteiktu speciālistu pieprasījumu un darba tirgus vajadzībām, paredz Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas atbalstītās izmaiņas Augstskolu likumā.

Līdz šim valsts finansēto studiju vietu skaitu noteica izglītības un zinātnes ministrs pēc Augstākās izglītības padomes priekšlikuma. Savukārt jaunā redakcija paredz, ka valsts noteiks kopējo nepieciešamo speciālistu skaitu, balstoties uz attīstības prioritātēm un darba tirgus pieprasījumu. Pēc tam konkrēto studiju vietu skaitu un finansēšanas principus noteiks pašas valsts augstskolas, iesaistot augstskolas padomi, rektoru, senātu un studējošo pārstāvjus. Ja studējošo pašpārvalde nepiekrītīs, paredzēta īpaša saskaņošanas komisija, kurā vienādā skaitā piedalīsies augstskolas vadības un studējošo pārstāvji. Privātajās augstskolās studiju vietu skaitu arī turpmāk noteiks to dibinātāji.

Tāpat samazināts valsts finansējuma veidu skaits augstskolām un vienkāršota finansēšanas sistēma, atsakoties no atsevišķa attīstības finansējuma kā patstāvīgas kategorijas.

Salīdzinot ar pirmo lasījumu, jaunajā redakcijā no pieciem finansējuma veidiem saglabāti trīs – studiju nodrošināšanai, stipendijām un snieguma rezultātiem. Attīstības finansējums vairs netiks izdalīts kā atsevišķa kategorija, bet finansējums noteiktu mērķu īstenošanai tiks iekļauts vispārējā sistēmā. Vienlaikus precizēts, ka Ministru kabinets noteiks gan finansējuma piešķiršanas kārtību, gan snieguma finansējuma kritērijus, un līgumi ar augstskolām turpmāk būs fokusēti uz speciālistu sagatavošanu un finansējuma piešķiršanu.

Saglabāta iespēja gan valsts institūcijām, gan privātajam sektoram slēgt līgumus ar augstskolām par speciālistu sagatavošanu vai pētījumiem, kā arī finansēt studijas privātajās augstskolās noteiktos gadījumos.

Komisijas deputāti pirms otrā lasījuma vēl nepabeidza skatīt grozījumus likumprojektu pakotnē, kas paredz lielākas tiesības pašām augstskolām lemt par studiju vietām. Jauna finansēšanas modeļa ieviešanu augstākajā izglītībā paredz grozījumi Augstskolu likumā, Izglītības likumā un Profesionālās izglītības likumā. Uz otro lasījumu bija saņemti kopumā 28 priekšlikumi. Deputāti sēdē izskatīja lielāko daļu no tiem, tostarp vairākus redakcionālus vai tehniskus precizējumus. Atbalstītie priekšlikumi paredz vairākas izmaiņas studiju organizēšanā un finansēšanā.

Turpmāk ierobežojums vienlaikus studēt tikai vienā programmā attieksies uz studiju vietām, kuras finansē augstskolas, nevis tikai uz valsts budžeta vietām. Vienlaikus saglabāts princips, ka šādas studiju iespējas var izmantot vairākas reizes, taču ne paralēli vairākās programmās.

Izmaiņas skars arī doktorantūru – darba līgums ar doktorantu būs obligāts gadījumos, kad studiju vietu pilnībā finansēs augstskola. Tāpat doktorantiem studiju līgumā būs jāiekļauj individuāls studiju plāns ar sasniedzamajiem rezultātiem, un precizēts nodarbinātības regulējums, mainot formulējumu par finansējuma veidu.

Savukārt profesionālajā izglītībā noteikts, ka koledžas turpmāk saņems valsts finansējumu studiju nodrošināšanai, stipendijām un snieguma rezultātiem. Vienlaikus precizēts, ka uzņemšana koledžu finansētajās studiju vietās notiks konkursa kārtībā.

Izmaiņas paredz arī, ka studiju maksu sedz studējošie vai citas personas gadījumos, kad studiju vieta netiek pilnībā finansēta no koledžas līdzekļiem. Kā vēstīts, plānotā reforma paredz pāreju no valsts noteikta budžeta vietu skaita uz institucionālu finansējumu, dodot augstskolām un koledžām lielāku brīvību noteikt studiju vietu skaitu un studiju maksu. Jaunais modelis balstīsies uz rezultātiem, galvenokārt sagatavoto absolventu skaitu un to atbilstību darba tirgus vajadzībām, vienlaikus saglabājot finansējumu studiju nodrošināšanai, snieguma rādītājiem un attīstībai.

Izmaiņas varētu stāties spēkā šī gada nogalē, bet pilnībā jaunais finansēšanas modelis visās valsts augstskolās plānots no 2027.gada.

Informē VID

Darbojies ar savu algas nodokļu grāmatiņu mobilajā lietotnē “MANS VID”

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) mobilā lietotne “Mans VID” sniedz iespēju ērti un droši, tieši no personīgās viedierīces, darboties ar savu algas nodokļu grāmatiņu.

Algas nodokļa grāmatiņa ir viens no populārākajiem VID e-pakalpojumiem. To izmanto lielākā daļa strādājošo. “Mans VID” nodrošina lietotājam iespēju ātri atzīmēt visus nodokļu atvieglojumus, kas pienākas, un norādīt, kurā darbavietā gūtajiem ienākumiem viņš izvēlas tos piemērot. Lietotnē var vienkārši pievienot vai noņemt apgādībā esošas personas – bērnus vai laulātos.

“MANS VID” bez maksas var lejupielādēt “Google Play” un “App Store”. Tā pieejama viedierīcēs, sākot no Android 12 un iOS 16 versijas. Lietotnei iespējams pieslēgties ar Smart-ID, drošu elektronisko parakstu (eParaksts mobile un eID Scan) un noteiktu internetbanku autentifikāciju. Līdz šī gada 6.maijam lietotni “MANS VID” jau instalējuši 35167 iOS un 36993 Android ierīču lietotāji.

Priekšrocības, kuras sniedz algas nodokļa grāmatiņa

Atzīmējot savā algas nodokļa grāmatiņā darbavietu, jūs varat saņemt lielāku algu “uz rokas”:

- tiek piemērots mēneša neapliekamais minimums 550 eiro, kas ļauj saņemt mēnesī līdz 140,25 eiro vairāk;
- var piemērot papildu atvieglojumus: par katru apgādājamo – 250 eiro mēnesī (līdz 63,75 eiro vairāk); personām ar invaliditāti, politiski represētā vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu – 120 – 154 eiro mēnesī (30,60 – 39,27 eiro vairāk).

Kā strādājošiem pensionāriem izvēlēties dalīto neapliekamo minimumu

Ja algas nodokļa grāmatiņa nav iesniegta darbavietā,

tad strādājošam pensionāram neapliekamo minimumu – 1000 eiro mēnesī – automātiski piemēro Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) – pensijai. Ja alga ir lielāka par pensiju un/vai pensija ir mazāka par 1000 eiro, var izvēlēties neapliekamo minimumu piemērot dalīti – 500 eiro pensijai un 500 eiro algai. Lai neapliekamais minimums tiktu dalīts, strādājošam pensionāram savā algas nodokļa grāmatiņā ir jāatzīmē darbavieta, kurā viņš strādā, un jānospiež “Iesniegt”.

Citi “MANS VID” pakalpojumi

Lietotnē var nofotografēt un nosūtīt uz VID Elektronisko deklarēšanas sistēmu (EDS) attaisnoto izdevumu dokumentus. Pilnībā visas ārstniecības iestādes E-kvītis nepiedāvā, tostarp viedierīces tiek lietotas katru dienu. “MANS VID” sniedz vienkāršu risinājumu – kā krāt čekus visa gada garumā, nofotografējot tos uzreiz pēc ārsta vizītes un nosūtot uz EDS. Tas ievērojami vienkāršo gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas procesu, jo ar lietotnes palīdzību pārsūtītie čeki par medicīnas vai izglītības pakalpojumiem automātiski pievienojas atbilstošajai gada ienākumu deklarācijai.

Pakāpeniski lietotnē tiks iekļauti arī citi populāri VID pakalpojumi, lai iedzīvotāji varētu pārvaldīt savas nodokļu saistības vienuviet un sev ērtākā veidā.

Informē LAD

Aicina savlaikus iesniegt platību maksājumu pieteikumus

Lauku atbalsta dienests (LAD) aicina lauksaimniekus iesniegt platību maksājumu pieteikumus un neatlikt to uz pēdējo brīdi, lai nepieciešamības gadījumā savlaikus varētu saņemt konsultācijas.

Pieteikumus iespējams iesniegt līdz 2026.gada 22.maijam, aizpildot ģeotelpisko iesniegumu LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Pēc noteiktā termiņa pieteikumus būs iespējams iesniegt līdz 2026.gada 15.jūnijam, taču šajā gadījumā tiks piemērots atbalsta samazinājums, 1% par katru kavēto darba dienu, kopumā nepārsniedzot 25% no piešķiramā atbalsta apjoma.

Tāpat kā iepriekš, arī šogad LAD mazajām saimniecībām piedāvā iespēju pieteikumu iesniegt mutvārdos, zvanot pa tālruni +371 67095000.

LAD aicina lauksaimniekus pārbaudīt iesniegtos datus, pārliecināties par informācijas precizitāti un ievērot noteiktos termiņus, lai nodrošinātu raitu pieteikumu izskatīšanas procesu. Papildu informācijai un jautājumu gadījumā aicinām sazināties ar LAD klientu apkalpošanas zvanu centru pa tālruni +371 67095000 (darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00) vai apmeklēt klientu apkalpošanas centrus klātienē.

Pērk

**SIA “Mežusili” pērk meža īpašumus, cirsmas, izcirstus meža īpašumus (3000 eiro/ha).
Tālr. 28282021.**

Pērku motorrollerus – ejošus, neejošus, stāvējušus.
Tālr. 26861727.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGUSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

**Z.s “Strautiņi”
iepērk mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

PĒRK
meža īpašumus un augošu koku izstrādes tiesības visā Latvijā.
1828 | 28009911
priedesag.lv

Dažādi

Atdod DĒĻUS, BRUSAS, GRĀMATAS (krievu val.).
Tālr. 26104022.

KAPU VIETAS LABIEKĀRTOŠANAS, betonēšanas darbi. Tālr. 25742429.

KAPU LABIEKĀRTOŠANA. VEIC VISUS KAPU APSAMNIEKOŠANAS DARBUS. TĀLR. 27873800.

Pārdod

Pārdod sēklas, pārtikas kartupeļus ar piegādi. Tālr. 27763888.

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod visa veida nomaļas, malku un zāgmateriālus. Tālr. 25609841.

Pārdod skaldītu, sausu malku. Tālr. 26550272.

Pērk

*Vēl bija jādzīvo, vēl jāskata bija daudz dienu spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij' ņemams, dodams, mījams,
Bet stunda nolikta bij' dvēselei, kad mieru rast. (Rainis)*
Gaisā virmojot narcīšu un tulpu smaržai, pavasara vēji atnesuši sēru vēsti – aizsaulē devies mūsu kolēģes Anitas Kravales dēliņš **KASPARS**. Nu viņa ceļš ir beidzies... Lai gludi un taisni viņa aizsaules ceļi!
Sērojam un izsakām vispatiesāko līdzjūtību **vecākiem Anitai un Jānim**. Turieties!
BGSA Terapijas nodaļas kolektīvs

*Pār mani izdzīst ciruļdziesma,
Ziedošs ābeles un ķirša zars,
Izdzīst diena, izdzīst saules liesma,
Un ar tumsu sastopas mans gars. (J.Grots)*
Kad baltajā ābeļziedu laikā mūžības ceļā devies mīlais dēls **KASPARS**, sakām klusus mierinājuma vārdus **Anitai Kravalei**. Lai mūsu līdzjūtība dod spēku un atbalstu pārvarēt sāpju smagumu.
Bijušie krājbankas kolēģi

*Tas visskumjākais brīdis, kad mīla sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas,
Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirst*
Un tukšas kā klajums kļūst mājas.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Anitai Kravalei, DĒLU** mūžībā pavadot.
SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”

*Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz.
Tur baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.*
Skumju un atvadu brīdī esam kopā ar **Anitu un Jāni Kravajiem**, dēlu **KASPARU** pavadot mūžībā.
Ezera 26.mājas 4.ieejas kaimiņi, Irēna, Antoņina un mājas vecākā Terēze

*Baltu puķu ceļu kaisu,
Sav' dēliņu vadīdama;
Baltas puķes saviīs, Dēliņš vair'a neaties. (Latv.t.dz.)*
Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Anitai un Jānim**, dēlu **KASPARU** pavadot mūžībā.
Daktera J.Vancāna ĢĀP

*Uz spārnēm dzērves nes jau pavasari,
Un piesaulē jau vizbulītes zied.
Un ir tik skumji, ir tik ļoti skumji,
Ka tieši tagad tev bij' jāaiziet. (J.Ziemeļnieks)*
Ar skumjām sirdi izsakām visdziļāko līdzjūtību **Laumai Purviņai**, viru **ĒRIKU** mūžībā pavadot.
Atvadu brīdī kopā ar jums Viļakas poliklīnikas esošie un bijušie kolēģi

Abonēji

Vaduguni!?

 aduguns Indekss 3004 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA “BALVU VADUGUNS” Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982	REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒĶINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.	REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959	REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934; A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837; A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961	e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA “Balvu Vaduguns”, R.KACĒNS Iespēsts SIA “Poligrāfijas grupa Mūkusalā”, Rīgā, Mūkusalas 15A Tirāža – 1780
---	---	--	--	---